

АЙЁМЛАР МУБОРАК, АЗИЗ ЮРТДОШЛАР!

QONUNCHILIK VA HUQUQ-TARTIBQT UCHUN

POSTDA

GAZETA 1930-YIL 12-MAYDAN CHIQA BOSHLAGAN • 2009-yil 29-avgust, shanba • №35(3825)

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI OLIY MAJLISI SENATINING
ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI MUSTAQILLIGI ЭЪЛОН ҚИЛИНГАНЛИГИНИНГ ҮН САККИЗ ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН АМНИСТИЯ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги эълон қилинганлигининг ўн саккиз йиллиги муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимномасига мувофиқ, инсонпарварлик тамойилига амал қилиб, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 80-моддаси 10-бандига ва 93-моддаси 23-бандига асосан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Содир этган жиноятлари учун судланганлар жазодан озод қилинсин (мазкур Қарорнинг 8-бандида кўрсатилган чеклашларни ҳисобга олган ҳолда):

- а) аёллар;
- б) жиноят содир этган вақтда 18 ёшга тўлмаган шахслар;
- в) 60 ёшга тўлган эркаклар;
- г) чет эл фуқаролари.

2. Эҳтиётсизлик орқасида жиноят содир этган шахслар, шунингдек, ижтимоий хавфи катта бўлмаган ёки унча оғир бўлмаган жиноят содир этганлиги учун биринчи марта ҳукм қилинган шахслар жазодан озод қилинсин.

3. Биринчи ва иккинчи гуруҳ ногиронлари, шунингдек, мазкур Қарор кучга киргунга қадар бир йилдан ошмаган муддат ичида қонунда белгиланган тартибда жазони ўташга тўсқинлик қиладиган оғир касалликка чалинган деб топилган шахслар (жавобгарликни оғирлаштирадиган ҳолатларда қасддан одам ўлдириш жиноятини содир этганлар бундан мустасно) жазодан озод қилинсин.

4. Озодликдан маҳрум қилиш жазосига ҳукм қилиниб, ўталмай қолган жазо муддати икки йилдан кўп бўлмаган, ҳукми мазкур Қарор эълон қилинган кунга қадар қонуний кучга кирган маҳкумлар (жавобгарликни оғирлаштирадиган ҳолатларда қасддан одам ўлдириш жиноятини содир этганлар бундан мустасно) жазодан озод қилинсин.

5. Тақиқланган ташкилотлар фаолиятидаги иштироки, улар таркибида тинчлик ва хавфсизликка қарши ёки жамоат хавфсизлигига қарши жиноятлар содир этганлиги учун биринчи марта озодликдан маҳрум қилишга ҳукм этилиб, тузалиш йўлига қатъий ўтган шахслар жазодан озод қилинсин.

6. Озодликдан маҳрум қилиш жазосига ҳукм қилиниб, мазкур Қарор эълон қилинган кунга ўталмай қолган жазо муддати уч йилдан кўп бўлмаган шахслар манзил-колонияга ўтказилсин.

7. Ушбу Қарорнинг 1 ва 2-бандларида қайд этилган шахслар томонидан содир этилган жиноятлар юзасидан олиб борилаётган барча ишлар тугатилсин.

8. Татбиқ этилмасин:

а) мазкур Қарор – узоқ муддатга ёки умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазосига ҳукм қилинган; ўта хавfli рецидивист деб топилган; жиний уюшма таркибида жиноят содир этган; жазони ўташ тартибини мунтазам равишда бузаётган шахсларга; шунингдек, ўлим жазоси афв этиш тартибида озодликдан маҳрум қилиш жазосига алмаштирилган шахсларга;

б) мазкур Қарорнинг 1-банди – ўта оғир жиноят содир этган шахсларга;

в) мазкур Қарорнинг 1-4, 6 ва 7-бандлари – тақиқланган ташкилотлар фаолиятидаги иштироки, улар таркибида тинчлик ва хавфсизликка қарши ёки жамоат хавфсизлигига қарши жиноятлар содир қилганлиги учун судланган шахсларга;

г) мазкур Қарорнинг 2, 4-7-бандлари муқаддам амнистия тартибида жазодан озод бўлган, яна қасддан жиноят содир этган шахсларга.

9. Сенатнинг тегишли Қўмита ва Комиссиялари мазкур амнистия акти қўлланилиши тартиб-таомилларида жамоатчилик назорати ва очиқ-ошкоралик амалга оширилишида депутатлар корпусининг бевосита иштирокини таъминласин.

10. Сенатнинг ушбу Қарори амалга оширилиши юзасидан масъуллик Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси зиммасига юклатилсин.

11. Ушбу Қарор эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради ва уч ой мобайнида ижро этилиши лозим.

Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Сенатининг Раиси
И. СОБИРОВ

Тошкент шаҳри,
2009 йил 28 август.

ИСТИҚЛОЛ ШУКУҲИ

Мустақиллик биз учун — ўзлимизни англаш, юрт тинчлиги ва барқарорлигининг, инсон манфаати, эркинлиги ва фаровонлигининг, биз кўзлаган демократик жамият барпо этишнинг гаровидир.

Ислом КАРИМОВ.

БАЙРАМЛАР БАЙРАМГА УЛАНСИН!

*Аждодлардан мерос, эй азиз гулбоғ,
Киндик қоним томган, муқаддас тупроқ,
Асрагаймиз сени ҳар лаҳза, ҳар чоқ,
Оламда тенги йўқ жаннат маконим,
Эзгулик ўлкаси — Ўзбекистоним!*

Азиз ўзбек халқи учун қўша-қўша иморатлар бунёд этиш, қўшалок фарзандлар ўстириб, қўшалок тўйлар қилиш, қўшалок байрамларни нишонлаш азалий эзгу анъанага айланиб кетган. Не бахтки, бу йил ҳам Яратганнинг ўзи халқимизни қўшалок айёмларга етказди. Истиқлолимизнинг 18 йиллик улғу айё-

ми билан бирга мамлакатимиз пойтахти, юртимиз юраги бўлмиш азим Тошкентнинг 2200 йиллик шодийнасини нишонлаш арафасида турибмиз.

Мустақиллик — энг олий неъмат. Биз бу мустақиллик осмон, осойишта ва дориламон кунлар учун шукрона айтиб, юртимизнинг янада ободлигини таъминлаш йўлида яра-

тувчанлик, бунёдкорлик шавқи билан яшашимиз, муҳтарам Юртбошимиз айтганларидек, “Мустақиллик менга нима берди деб эмас, мен Мустақилликка нима бердим”, деб ўзимизга савол бериб туришимиз шарт.

Истиқлол деганда, шафқдан алвон нурларини таратиб, чиқиб келаётган қуёш кўз олдимга келади. Ёришиб келаётган уфққа тикилиб, бу ёруғ кунлар орзусида яшаган, юртимиз ҳурлиги учун курашиб жон фидо этган аждодларимизни ёд этаман.

(Давоми 3-бетда).

ШАРҚ ТАРОНАЛАРИ ЯНГРАЙДИ

Самарқанд шаҳрида «Шарқ тароналари» халқаро мусиқа фестивали доирасида «Шарқ мусиқа маданиятининг жаҳон тамаддунидаги ўрни» мавзуида илмий конференция бошланди.

Йигирмага яқин давлатдан етакчи мусиқашунос, санъатшунос, манбаашунос ва тарихчи олимлар иштирок этаётган ушбу анжуманда Президент Ислом Каримов

ташаббуси билан ўтказиб келинаётган анъанавий «Шарқ тароналари» халқаро мусиқа фестивали турли мамлакатлар ижодкорлари, мусиқашунос олимлар ўртасида илмий-ижодий алоқаларни ривожлантириш учун қулай имконият яратаётгани алоҳида таъкидланди.

Анжуманда Шарқ мусиқа маданиятини тадқиқ этишда янги услубий ёндашувлар, мусиқа манбаашунослигида эришилган ютуқлар, Шарқ маданияти ва глобаллашув жараёни, миллий мусиқа анъаналарини тарғиб этишда халқаро фестивалларнинг, хусусан, «Шарқ тароналари» фестивалининг аҳамияти каби мавзуларда маърузалар тингланади.

МУКОФОТ МУБОРАК, АЗИЗ ҲАМКАСБЛАР!

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармониغا биноан Мустақилликнинг ўн саккиз йиллиги муносабати билан ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари, Мудофаа ва Фавқулодда вазиятлар вазирликлари ходимларидан бир гуруҳи Ватанимизнинг юксак унвон ва мукофотлари билан тақдирланди. Мукофотланганлар орасида ички ишлар идораларининг қуйидаги ходимлари бор.

Давлатимизнинг мудофаа қудратини янада юксалтириш, сарҳалларимиз дахлсизлигини ва миллий хавфсизликни таъминлаш, ёшларни миллий истиқлол ғояси ва она-Ватанга садоқат руҳида тарбиялаш, ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш ишига қўшаётган катта ҳиссаси ҳамда ижтимоий-сиёсий ҳаётдаги фаол иштироки учун қуйидагиларга фахрий унвонлар берилсин:

«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН СПОРТ УСТОЗИ»

Пулатов Фахриддин Мухидинович — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Академияси сержантлар таркибини тайёрлаш Олий курси цикли бошлиғи.

Мамлакат Куролли Кучларининг жанговар ва сиёсий тайёргарлигини ошириш, ҳалқимизнинг осойишталигини муҳофаза этишдаги катта хизматлари ҳамда миллий манфаатларимизни ҳимоя қилиш, юртимизда тинчлик, барқарорлик ва жамоат тартибини мустаҳкамлаш борасидаги хизмат бурчини бажариш чоғида мардлик, жасорат ва фидойилик намуналарини кўрсатгани учун қуйидагилар мукофотлансин:

«МЕҲНАТ ШУҲРАТИ» ОРДЕНИ БИЛАН

Раҳманов Зокиржон Сидиқович — Наманган вилояти Ички ишлар бошқармаси Эксперт-криминалистика бўлими бошлиғи

II ДАРАЖАЛИ «ШОН-ШАРАФ» ОРДЕНИ БИЛАН

Ашуров Каҳор Аҳрорович — Самарқанд вилояти Самарқанд тумани Ички ишлар бўлими катта тезкор вакили

Кадиров Баҳрам Ваҳабович — Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур тумани Ички ишлар бошқармаси катта тезкор вакили

Султонов Баҳтиёр Гайбуллаевич — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Жиноят қидирув ва терроризмга қарши курашиш Бош бошқармасининг ўта муҳим ишлар бўйича катта тезкор вакили

«ДЎСТЛИК» ОРДЕНИ БИЛАН

Косенков Игорь Александрович — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Қоровул қўшинлари Бош бошқармаси бўлими бошлиғи

Петровский Александр Олегович — Самарқанд вилояти Ички ишлар бошқармаси Ахборот маркази бошлиғининг ўринбосари

«ЖАСОРАТ» МЕДАЛИ БИЛАН

Абдурахимов Хаётжон Адхамович — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги портловчи моддалар ва портлатиш ускуналарини аниқлаш, зарарсизлантириш ва йўқ қилиш бўйича бош мутахассиси

Бабаходжаев Хайрулло Хасанович — Андижон вилояти Андижон шаҳар Ички ишлар бўлими ҳарбийлаштирилган ёнғин хавфсизлиги отряди бўлинма командири

Варисов Абдураззоқ Исмаилович — Сурхондарё вилояти Ички ишлар бошқармаси патруль-пост хизмати батальони милиционерери

Каттаев Шукрилла Ташович — Бухоро вилояти Ички ишлар бошқармаси инспектор-кинологи

Кузибаев Баҳрам Баходирович — Тошкент вилояти Қуйичирчиқ тумани Ички ишлар бўлими катта тезкор вакили

Қурбанов Улғубек Садуллаевич — Хоразм вилояти Ички ишлар бошқармаси патруль-пост хизмати батальони командирининг ўринбосари — Штаб бошлиғи

Махкамов Насир Расулович — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Ёнғин хавфсизлиги Бош бошқармаси бўлими бошлиғи

Набиев Владимир Валерьевич — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги портловчи моддалар ва портлатиш ускуналарини аниқлаш, зарарсизлантириш ва йўқ қилиш бўйича бош мутахассиси

Уринбоев Қудратжон Гайратжонович — Фарғона вилояти Фарғона шаҳар Ички ишлар бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари

Ҳамроев Зоҳир Тошев — Навоий вилояти Нурота тумани Ички ишлар бўлими бошлиғининг ўринбосари

Хасанов Иброҳим Исломович — Тошкент вилояти Оққўрғон тумани Ички ишлар бўлими бошлиғининг биринчи ўринбосари

Шукуров Қиём Қўлдошбоевич — Қашқадарё вилояти Китоб тумани Ички ишлар бўлими профилактика катта инспектори

Эргашев Шухрат Марибжонович — Наманган вилояти Ички ишлар бошқармаси тезкор вакили

«СОДИҚ ХИЗМАТЛАРИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Хайдаров Ҳамид Саитович — Тошкент шаҳар Учтепа тумани Ички ишлар бошқармаси бўлинма бошлиғи

Эргашев Анвар Юлдашевич — Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги Давлат фельдъегерлик хизмати бошлиғининг ўринбосари

«ШУҲРАТ» МЕДАЛИ БИЛАН

Абдуллаев Ахмадали Умарович — Фарғона вилояти Фурқат тумани «Томоша» маҳалла фуқаролар йиғини «Маҳалла посбони» жамоат тузилмасининг раҳбари

Акимниязов Азат Абдинайимович — Қорақалпоғистон Республикаси Мўйноқ тумани Ички ишлар бўлими профилактика инспектори

Борибаев Шарибай — Қорақалпоғистон Республикаси Қораўзак тумани «Бердақ» овул фуқаролар йиғини «Маҳалла посбони» жамоат тузилмасининг посбони

Юртимизда тинчлик ва осойишталикни сақлаш, фуқаролар хавфсизлигини таъминлаш йўлидаги фидокорона хизматлари юқори баҳоланган ҳамкасбларимизни Ватанимизнинг юксак мукофотлари билан чин дилдан муборакбод этамиз!

Кодиров Фозил Облоевич — Бухоро вилояти Гиждувон тумани Ички ишлар бўлими профилактика катта инспектори

Кунишов Нарбек Музапарович — Жиззах вилояти Жиззах шаҳар «Заргарлик» маҳалла фуқаролар йиғини «Маҳалла посбони» жамоат тузилмасининг раҳбари

Худайбердиев Абдугаффар Хошимович — Сирдарё вилояти Мирзаобод тумани Ички ишлар бўлими профилактика инспектори

Шаймонов Отабек Туробович — Тошкент шаҳар Собир Раҳимов тумани «Қорасарой» маҳалла фуқаролар йиғини «Маҳалла посбони» жамоат тузилмасининг раҳбари

Юлдошев Турғунжон Тилович — Қашқадарё вилояти Қарши шаҳар Ички ишлар бўлими профилактика инспектори

Юсупов Алишер Алимбаевич — Хоразм вилояти Урганч тумани «Юқорибое» қишлоқ фуқаролар йиғини «Маҳалла посбони» жамоат тузилмасининг раҳбари

Юсупов Баходир Батирович — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Жазони ижро этиш Бош бошқармаси тиббиёт бўлимининг бошлиғи

ТАЙИНЛАНДИЛАР

Қорақалпоғистон Республикаси Тахиятош шаҳар ички ишлар бўлими бошлиғи, подполковник **Бахтияр Таджибаевич МАШАРИПОВ.**

Бахтияр Таджибаевич Машарипов 1968 йилда туғилган. Маълумоти олий, ИИБ Академиясини тамомлаган. Ички ишлар идораларида хизматни 1993 йилда Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ Ахборот марказида муҳандис-дастурчи лавозимида бошлаган. 1994-2009 йилларда Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ Ахборот маркази инспектори, ЖКБ катта тезкор вакили, бўлинма бошлиғи, ЖК ва ТҚКБ бўлим бошлиғи, Нукус тумани ИИБ бошлиғининг биринчи ўринбосари, Қонлиқўл тумани ИИБ, Амударё тумани ИИБ бошлиғи лавозимларида хизмат қилган.

Жиззах вилояти Пахтакор тумани ички ишлар бўлими бошлиғи, майор **Камолитдин Бахриддинович УМАРОВ.**

Камолитдин Бахриддинович Умаров 1977 йилда туғилган. Маълумоти олий, ИИБ Академиясини тамомлаган. Ички ишлар идораларида хизматни 1999 йилда Жиззах вилояти ИИБ КР ва ТҚКБ тезкор вакили лавозимида бошлаган. 2001-2009 йилларда Жиззах вилояти ИИБ ЖК ва ТҚКБ тезкор вакили, катта тезкор вакили, Мирзачўл тумани ИИБ бошлиғининг биринчи ўринбосари, вилоят ИИБ ЖК ва ТҚКБ бўлим бошлиғи лавозимларида хизмат қилган.

Транспортдаги ИИБ Самарқанд темир йўл бекатидаги тармоқ ички ишлар бўлими бошлиғи, подполковник **Аъзам Азимович ЛАТИПОВ.**

Аъзам Азимович Латипов 1969 йилда туғилган. Маълумоти олий, ИИБ Академиясини тамомлаган. Ички ишлар идораларида хизматни 1993 йилда Транспортдаги ИИБ Бухоро темир йўл бекатидаги тармоқ ИИБ ЖКБ тезкор вакили лавозимида бошлаган. 1999-2009 йилларда Транспортдаги ИИБ Бухоро темир йўл бекатидаги тармоқ ИИБ ЖКБ катта тезкор вакили, бўлинма бошлиғи, Олот темир йўл бекатидаги тармоқ ИИБ бошлиғи, Бухоро темир йўл бекатидаги тармоқ ИИБ бошлиғининг биринчи ўринбосари — ЖК ва УЖҚКБ бошлиғи лавозимларида хизмат қилган.

ИСТИҚЛОЛ ШУКУҲИ

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

БАЙРАМЛАР БАЙРАМГА УЛАНСИН!

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Улуғ ота-боболаримизнинг пок руҳлари гўё тонгги сабо бўлиб, саррин елга айланиб, юртимиз узра кезиб юргандек туюлади. Беихтиёр юрагим ҳаяжонга тўлиб: “Улуғ айёмларнинг муборак бўлсин, юртим! Бу ёруғ кунларингга ҳеч қачон кўз тегмасин!” — деб ҳайқиргим келади.

Истиқлол қуёшида жилоланиб турган Эзгулик аркаси ёнидан ўтарканман, мамлакатимиз Бош майдонида бахт ва шодлик дарёсидек жўшиб оқаётган одамлар оқимиға қараб қалбим тўлқинланади. Мен ўзбекман деган инсон борки, шу майдондан қалби чексиз қувонч ва ҳаяжонга тўлмасдан ўта олмайди...

Қадимдан гоҳ Чоч, гоҳ Мадина-аш Шош, гоҳ Бинкат, гоҳ Тошкент деб аталган, жаҳон тамалдунига катта ҳисса қўшган ва ҳақли равишда “Шарқ дарвозаси”, «Нон шаҳри» деб ном олган, «Ислоом маданияти пойтахти» деган улуғ мақомга мушарраф бўлган халқимизни фахру ифтихори бўлмиш азим пойтахтимизнинг кундан-кунга чирой очиб, кўркамлашиб бораётгани эса тўйга муносиб тўёнадир. Мамлакатимизга ташриф буюрган хорижлик юксак мартабали меҳмонлар Ватанимизнинг Бош майдонидаги Мустақиллик ва Эзгулик монументи пойига гулчамбарлар қўйиб, таъзим бажо айлашади.

Ушбу қўшалок айём кунларида жонажон Тошкент аҳли ва мамла-

катимизнинг турли гўшаларидан келган юртдошларимиз озоод Ватанимиз тимсоли бўлган бахтиёр Она ҳайкалини тавоф этадилар. Шу бахтиёр инсонлар орасида мен ҳам борлигимдан фахрланаман. Бизга шундай дориламон кунларни насиб этганига беадад шукроналар айтаман. Улуғ айёмлар арафасида давлатимиз раҳбарининг фармони билан Тошкент шаҳрининг “Мустақиллик” ордени билан мукофотланиши нур устига аъло нур бўлди. Бу хушхабардан бошим осмонга етиб, азиз шаҳримизга ўз дил қутловини изҳор этгим келди:

*Гўзал Тошкент, қутлуғ бўлсин
“Мустақиллик” нишонинг,
Мустақиллик, Тинчлик,
Дўстлик ва аҳиллик нишонинг!
Қутлуғ бўлсин тўйларингга
Юртбошим тўёнаси —
Меҳрибонлик, донишмандлик ҳам
оқиллик нишонинг!*

Ўзбекистон Қаҳрамони, халқ шоири Эркин Воҳидов таъбири билан айтганда: “Тошкент улкан мамлакатимизнинг водию воҳаларидан келган фарзандларга билим ва тарбия берган илм-фан маскани, устоз шаҳардир”.

Мен ҳам ана шу “водию воҳалардан келган фарзандлар”дан бириман. Буюк пирлар, азиз авлиёлар макони бўлмиш қадим Бухорои шарифдан келиб, бу муаззам шаҳарда таълим олдим. Унинг зилол сувини ичиб, табаррук нонини еб улғайдим. Ҳар иккала қутлуғ маскан меҳри қалбим тўридан жой

олди. Қанчалик уринмасин, фарзанд ўз ота-онаси олдидаги қарзини то абал узолмаганидек, мен ҳам бу икки қутлуғ ва азиз макондан умрбод қарздорман.

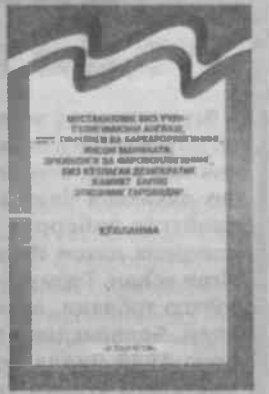
Минг афсуски, Истиқлол йилларида мамлакатимизда амалга оширилган улкан бунёдкорлик ишларини, демократик ўзгаришларни, ҳаётимиз кундан-кунга фаровонлашаётганини, қўлга киритаётган ютуқларимизни кўра олмайдиган кимсалар ҳали ҳам топилади дунёда.

Мустақиллик ва Эзгулик монументи пойига гул қўйиб, тавоф этгач, кўкка боқар эканман, мовий осмон узра эркин парвоз этаётган қалдирғочлару оппоқ кабутарларга кўзим тушди. Улар кўзимга элу юрт тинчлик-осойишталиги йўлида азиз жонини фидо этган ўғлонларнинг пок руҳларига ўхшаб кўринди. Ҳа, ўтганлар руҳи бизни ҳамиша огоҳликка, ҳушёрликка даъват этиб туради.

Биз, осойишталик посбонларининг асосий вазифамиз — озоод Ватанимизнинг бахтли кунларига кўз олайтирмоқчи бўлганларнинг қораниятларини фош этиб, қилмишларига чек қўйиб, Истиқлолимизнинг мангу барқарорлигини таъминлашдан иборат. Токи, азиз халқимизнинг бошига ҳеч қачон ғам булути соя солмасин. Элимизнинг байрамлари байрамларга уланаверсин!

Зикрилло НЕЪМАТОВ,
полковник.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузурдаги Давлат ва жамият қурилиши академияси, республика Маънавият тарғибот маркази ҳамда Миллий гоё ва мафкура илмий-амалий маркази томонидан Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг ўн саккиз йиллигига бағишлаб ўтказиладиган тарғибот-ташвиқот ишларида фойдаланиш учун “Мустақиллик биз учун — ўзлигимизни англаш, юрт тинчлиги ва барқарорлигининг, инсон манфаати, эркинлиги ва фаровонлигининг, биз кўзлаган демократик жамият барпо этишнинг гаровидир” номли қўлланма тайёрланди.

МУҲИМ ҚЎЛЛАНМА

Мазкур рисолада мамлакатимизнинг мустақил тараққиёт даврида Президентимиз Ислоом Каримов раҳнамолигида сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ва маънавий-маърифий соҳаларда қўлга киритган ютуқлари, давлат ва жамият қурилиши, улкан бунёдкорлик ишлари, уларнинг мазмун ва моҳияти хусусида сўз юритилади.

Истиқлолнинг 18 йиллиги арафасида чоп этилган мазкур қўлланма ўтган давр мобайнида босиб ўтилган мураккаб йўлимизга яна бир бор назар ташлаб, ислохотлар жараёнида амалга оширилган ишлар ва эришилган натижаларнинг моҳияти ва аҳамиятини кенг жамоатчилик, бутун халқимизнинг онгу-шуурига етказишга хизмат қиладиган маънавият соҳаси ходимлари, олимлар ва мутахассислар, тарғиботчи ва ташвиқотчиларга мўлжалланган.

Қўлланмадан “Сиёсий-ижтимоий ўқиш” машғулотлари ва “Маърифат дарс”ларининг мавзуларини ёритишда фойдаланиш машғулотларнинг сифати ва самарадорлигини оширишга хизмат қилади, деган умиддамиз.

Шухрат РЎЗИЕВ,
подполковник.

ТАДБИР

БАЙРАМ РУҲИНИ БАХШ ЭТИБ

Навоий вилояти ИИБда бўлиб ўтган Маърифат дарси ўзининг 2200 йиллигини нишонлаётган пойтахтимиз — Тошкентдан ташриф буюрган бир гуруҳ шоирлар ва таниқли санъаткорлар билан ижодий учрашувга айланиб кетди.

Мустақиллигимизнинг 18 йиллиги арафасида бўлиб ўтган ушбу талбирда Ўзбекистон Фанлар Академияси вице-президенти, академик Саидахор Ғуломов, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар Султонпошша Ўлаева, Қаҳрамон Абдурахимов, иқтидорли актёрлар Ҳошим Арслонов, Асадилло Набиев, истеъдодли шоирлар Ислоом Ҳамро, Ўктам Мирзаёр, Азиз Саид ва бошқалар иштирок этишиб, юртимизда истиқлол йилларида юз берган оламшумул ўзгаришлар, мамлакатимиз маданий-маърифий, ижтимоий-иқтисодий ҳаётидаги ютуқ ва юксалишлар ҳақида фахр-ифтихор билан гапирдилар.

Талбир давомида самимий дил сўзлари, она диёримизни мадҳ этувчи, муҳаббат ва садоқатни

улугловчи ашъорлар янгради. Айниқса, хонанда Султонпошша Ўлаева ижросидаги тарона барчага манзур бўлди.

Йиғилганлар қалбига байрам шукуҳи ва кўтаринки кайфият бахш этган талбир якунида вилоят ИИБ бошлиғи ўринбосари, подполковник Р. Абдуллаев адабиёт ва санъат аҳлидан иборат тарғибот гуруҳи аъзоларига самимий миннатдорлик билдирди.

Шахсий таркиб билан бу каби маънавий-маърифий талбирларнинг тез-тез ўтказиш турилиши, ходимларимизнинг маънавий дунёқарашини бойитиш билан бирга, уларга Истиқлол бахш этган бу дориламон кунларни қалдирга етиш, асраб-авайлаш сари янада руҳлантиришни қайд этди.

НИГОРА РАХИМОВА.

Навоий вилояти.

ҒАМХҲҮРЛИК

Биз барчамиз эл-юртимизнинг тинчлиги ва осойишталиги йўлида ўз ҳаётини бағишлаган милиция ходимларининг хотираси ва руҳи олдида умрбод қарздормиз, уларнинг оиласи, фарзандлари доимо халқимиз эътиборида бўлади, — деган эдилар муҳтарам Юртбошимиз.

Шу боисдан, улуғ айёмлар арафасида, элу юрт тинчлиги йўлида жонини фидо қилган ходимларнинг оила аъзоларидан хабар олиш, уларга моддий-маънавий ёрдам кўрсатиш эзгу анъанага айланган.

КЕЛАЖАККА ЭҲТИРОМ

Тошкент вилояти ИИБ томонидан ҳар йили Мустақиллик байрами арафасида ҳамда янги ўқув йили бошланиши муносабати билан хизмат вазифасини ўташ вақтида ҳалок бўлган ходимларнинг фарзандларига меҳр ва мурувват кўрсатилиб, уларга моддий ёрдам бериб келинмоқда.

Яқинда бошқарма раҳбарияти, вилоят касаба уюшмалари кенгаши ҳамда «Sen yolg'iz emassan» Республика жамоатчилиги болалар жамғармаси ҳамкорлигида ўтказилган навбатдаги хайрия талбири давомида ҳам хизмат вазифасини бажариш чоғида ҳалок бўлган ходимларнинг 48 нафар фарзандига ўқув-куроллари топширилди.

Талбирда сўзга чиққан ота-оналар кўрсатилган эътибор ва ғамхўрлик учун ташкилотчиларга ўз миннатдорликларини билдиришди.

Хуршид РЎЗИЕВ,
лейтенант.

Тошкент вилояти.

АНЖУМАН

ЖУРНАЛИСТ ЖАСОРАТЛИ БЎЛИШИ КЕРАК!

Ушбу даъват куни кеча Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида бўлиб ўтган матбуот анжуманининг мазмун-моҳиятини ташкил этди. «Оммавий ахборот воситалари фаолиятини демократлаштириш ва янгилаш давр талаби: журналист маҳорати, масъулияти ва касб этикаси» мавзусига бағишланган мазкур анжуманда мамлакатимиздаги етакчи оммавий ахборот воситаларининг раҳбарлари ҳамда журналистлари иштирок этишди.

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги бош директори, республика Ёзувчилар уюшмаси раиси Бобур Алимов конференцияни очар экан, жамиятимизда кечаётган демократик жараёнларда оммавий ахборот воситаларининг ўрнига тўхталди. Хусусан, бир қатор газеталар юртимизда амалга оширилаётган ислохотлар жараёнини, янгиланишларни ёритишдек долзарб мавзуларга етарлича эътибор бермаётганини танқид қилди. Телерадио журналистикада ҳам кўпчилик эътиборини ўзига жалб эта оладиган сиёсий-ижтимоий, иқтисодий мавзудаги кўрсатувлар ва эшиттиришлар камлигини, борлари ҳам кўтариб чиқиладиган мавзунини чуқур ёрита олмаётганлигини таъкидлади.

Анжуманда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги бош директорининг биринчи ўринбосари Ҳ. Жўраев, тарих фанлари доктори, профессор Н. Абдуазизова, Ўзбекистон Миллий университети журналистика факультети декани, тарих фанлари доктори Қ. Эрза-

ров, таниқли журналистлар С. Ҳакимов, З. Рихсиев, А. Жўраев ва бошқалар сўзга чиқиб, бугунги кунда оммавий ахборот воситалари фаолиятини демократлаштириш ва янгилаш, журналист маҳорати ва масъулияти ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Газета ва журналлар, ахборот агентликлари беҳиз оммавий ахборот воситалари деб аталмайди. Чунки омма ана шу воситалар орқали юртимиз ва хорижда юз бераётган воқеа-ҳодисалар тўғрисида ҳолис ва тезкор ахборот олиши керак. Шунингдек, ҳаётда учрайдиган камчиликлар, тараққиётимизга ғов бўлаётган нуқсонларни дадиллик билан ҳаққоний танқид қилиш ва профессионал даражада таҳлил этиш ҳам оммавий ахборот воситаларининг муҳим вазифасидир. Тўғри, ҳамиша ҳам ҳаққоний ва ҳолис бўлиш осон эмас. Юртбошимиз таъкидлаганларидек, журналистларнинг жасорати ҳам, граждандлик позицияси ҳам ана шунда намоён бўлади.

Ўз мухбиримиз.

УМРИНГИЗГА БАРАКА

ЭЗГУ ҚАЛБ ЭГАСИ

Шу кунларда ўзининг саксон ёшини нишонлаётган истеъфодаги полковник Комил Тошматов умрининг ҳар лаҳзасини бебаҳо билиб, ўтган вақтининг ҳар дақиқаси беиз кетмаганидан мамнун бўлиб яшаётган табаррук отахонлардан бири. Унинг ўсмирлик даври Иккинчи жаҳон уруши йилларига тўғри келди. Турмушнинг оғир кунларида яшаш уни ҳаётда тоблади, аниқ мақсад сари одимлашга ундади. Болаликдан изкувар бўлишни орзу қилгани боис 1948 йилда Тошкент милиция ўрта-махсус мактабига ўқишга кириб, 1950 йилда тамомлади ва пойтахтимизнинг ҳозирги Шайхонтоҳур туманидаги милиция бўлинмасида участка инспектори лавозимида хизматни бошлади. Гарчи хизматидан раҳбарлари мамнун бўлса-да, изкувар бўлиш мақсади унга тинчлик бермасди.

Хизматдаги эпчиллиги, вазифа ва топшириқларни ўз вақтида яхши бажаришини кўрган бўлинма бошлиғи уни тезкор вакил вазифасига ўтказди. У тез орада хизматга кўниқиб, кўпчилик тилига туша бошлади. Ушбу фазилати унинг хизмат пилла-поясидан илгари одимлашига омил бўлди. К. Тошматовни Тошкент шаҳар ИИБ жиноят қидирув хизматида ишга тақлиф қилишди.

– Аввалига иккиландим, аммо қийинчиликларни енга олишимга кўзим етиб, рози бўлдим, – дея ёшлик давларини хотирлайди Комил ота. – Устозларим – марҳум полковниклар Василий Тоиров, Вазген Аванесовлар бу хизматнинг пасту баландини ўргатишди.

Устозлар ўғитига таянган кам бўлмайди. Хизматнинг

моҳир, тажрибали ходимларидан ўрганиб, изланиб, олға интилган Комил Тошматов 1972-1978 йилларда Хамза тумани ИИБ, 1978-1980 йилларда ҳозирги Мирзо Улуғбек тумани ИИБ бошлиғи лавозимларида ишлаб, ҳудудда тинчлик ва осойишталикни таъминлаш, жиноятчиликнинг олдини олиш ва содир этилганини «иссиқ изида» очилишида баҳоли кудрат хисса кўшди. У раҳбарлик қилган йиллари бу туманларда жиноятчилик сезиларли даражада камайди.

Раҳбарият унинг ташкилотчилик ишларини юқори баҳолаб, Тошкент шаҳар ИИБ ЖКБ бошлиғи ўринбосари лавозимига тайинланди. Бу К. Тошматовдан катта масъулият талаб қиларди. Чунки Марказий Осиёда энг йирик шаҳарда жиноятчи-

ликка қарши кураш осон эмасди. Комил ака Тошматов бу ишонччи ҳам оқлади ва шу лавозимдан пенсияга чиқди.

– Тошкент кўчаларида юргананда ички ишлар идораларига қарашли хилма-хил замонавий хизмат автомашиналарини кўриб ҳавас қиламан, – дейди Комил ота Тошматов. – Мен дастлаб иш бошлаган эллигинчи йилларда бирортаям машина бўлган эмас. Ҳозирги шарт-шароитлар етти ухлаб тушимизга ҳам кирмаган. Буларнинг барчаси Истиклол шарофатидан, албатта. Унинг қадрига етишимиз керак. Қани энди ёшлигим қайтиб келса, ҳеч иккиланмай яна ички ишлар хизматида кирардим.

Саксон ёшни қоралаган, қалбида ёшлик ўти сунмаган отахон бутун умрини эл-юрт тинчлиги, осойишталигини сақлаш учун сарф этди. Қалб ёниб турса инсон олға қадам ташлайверади. Шунинг учун ҳам Комил ота уйда бекор ўтиролмай, маҳалла-қўй юмушларига аралашиб, жамиятга фойдаси текканидан мамнун бўлади. Эзгу қалб соҳиби бўлган бу бағри кенг инсонга яна кўп йиллар фарзандлари, шогирдлари ва сафдошлари даврасини тўлдириб юришини тилаймиз.

Садриддин
АБДУЛЛАЕВ.

Ҳарамжўйлик уста Хонкеди ота ўз хунари билан элдошлари ҳурмати қозонган ажойиб инсон эди. Яқин-узқоқ қишлоқлардаги одамларга беминнат хизмат кўрсатиб, саргарошлик қилган. Шу касби ортидан иззат топганиди.

Истеъфодаги полковник Сиддиқ Хонкедиев устанинг кенжа фарзанди бўлиб, у ҳам акаларидан ўрнак олиб, ота касбинини ўрганган.

Йигитлик бурчини адо этиб қайтган ёш Сиддиқ отасининг касбини эъзозлаб иш бошлади. Миҳозлардан бири йигитчанинг ҳаракатларини кўриб, ички ишлар хизматида тақлиф қилди. Шу тариқа 1976 йилда С. Хонкедиев Қарши шаҳар ИИБда хизмат фаолиятини бошлади.

Қарши Давлат университети сирдан битиргач, жазони ижро этиш муассасасида отряд бошлиғи лавозимида хизматни давом эттирди. Вақтинча сақлаб туриш

ҳибсхонаси, махсус комендатурада ишлаган кезлари касбига фидойи ходим сифатида ўзини кўрсатди.

– Истеъфодаги полковник марҳум Турсун Акбаров номини доимо ҳурмат билан тилга оламан. Айнан шу инсоннинг тақлифи билан собиқ Иттифоқ ИИБ ҳузуридаги раҳбар ходимлар тайёрлаш Ака-

ИИБ бошлиғи ўринбосари этиб тайинланди. Орадан бироз вақт ўтгач, у ушбу туман ИИБ бошлиқлигига ўтказилди.

Вилоятнинг энг катта ҳудудларидан саналган Чирокчи туманида етти йил ишлаган Сиддиқ Хонкедиев ўз хизмати билан халқнинг ҳурмати қозонди, раҳбариятнинг ишончини оқлади.

Бугунги кунда унинг шогирдлари жуда кўп. Подполковниклар Эркин Жўраев, Пирмат Қосимов, Эшдавлат Турсуновнинг фаолиятдан у киши қувониб юрадилар.

Сиддиқ ака учун бекорчилик ёт хислат. Ўғил-қизларига бош бўлиб, тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиб келаяпти. Ҳа, Сиддиқ акадек инсонлар барчамиз учун фахр, уларнинг босиб ўтган ҳаёт йўли бизга ибрат.

Соҳибжамол АМИНОВА.
Қашқадарё вилояти.

ФАХРИЙЛАР-ФАХРИМИЗ

БЕКОРЧИЛИК УНГА БЕГОНА

демиясида ўқидим. Икки йил давомида мутахассисликнинг сир-синаотларини ўрганиб қайтдим, – дейди Сиддиқ ака.

Касбнинг серқирра жиҳатларини мукамал ўрганган Сиддиқ ака яна хизматга киришди. Қашқадарё вилояти ИИБ ЖКБ тезкор вакили лавозимида хизмат қилаётган вақтида уни Чирокчи туман

Суратда: истеъфодаги полковник С. Хонкедиев оила аъзолари даврасида.
О. ПРИМОВ олган сурат.

ФИДОЙИ ҲАМКАСБЛАРИМИЗ

САФДОРГА ИШОНИШАДИ

Тўртқул тумани ИИБ ҳузуридаги қуриқлаш бўлими ходимлари ўз хизмат фаолиятларига фидойилик билан ёндашиб, эл ишончига сазовор бўлишмоқда. Бунинг жорий йилнинг ўтган даври мобайнида қуриқлашга олинган объектлар ва хонадонлар сони сезиларли даражада ошаётганидан ҳам билиш мумкин. Шу кунгача майда ташмачиликка қарши мурасасиз курашиш натижасида 175277 сўмлик товар-моддий бойликлар сақлаб қолинди, ундирилган жарима миқдори 932116 сўмни ташкил этди. Қуриқланаётган объектларда ўғирлик каби жиноятлар содир этилишига йўл қўйилмади.

– Соҳа ходимларининг хизматидан жуда мамнунмиз. Хонадонимиз бу тизимнинг марказий пултига улангач, тижоратдаги ишларимиз ҳам анча юришиб кетди. Чунки энди сафарга кетганимизда хавотирга ҳожат йўқ, – дейди Тўртқул шаҳрида яшовчи Малика Раззақова. Албатта, бундай юксак ишончга ўз-ўзидан эришилмайди. Бунинг учун тинимсиз меҳнат, энг асосийси, фидойилик керак бўлади. Ана шу хислатларни ўзида мужассам этган жамоа етакчилари хизмат сифатини янада яхшилаш, шахсий таркибнинг касб маҳорати ва жанговар тайёргарлигини ошириш, объектларда содир бўлиши мум-

кин бўлган кўнгилсиз ҳолатларнинг олдини олиш мақсадида туман ИИБ тегишли соҳа ходимлари билан биргаликда кўплаб амалий ўқув машғулотлари ўтказишди. Шахсий таркибни ҳар томонлама етук қилиб тайёрлаш борасидаги бу каби кўплаб тадбирлар ҳам ўз самарасини бермоқда. Улардаги ўз касбига бўлган садоқат, масъулият ва сергаклик натижасида жорий йилнинг ўтган даврида 65 та майда ташмачилик ҳолати аниқланиб, тўлдирилган ҳужжатлар чора кўриш учун тегишли жойларга юборилди.

Жамоанинг бу ютуқларидан сафдор Умидбек Сержановнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Тумандаги

Агробизнес касб-хунар коллежини тугатиб, ҳеч иккиланмай қуриқлаш хизматида ишлашга журъат этган Умидбекнинг хизмат фаолиятига ҳам бирпасда етти йил бўлиб қолди. Устози, бўлинма сардори, катта сержант Шўхрат Хўжаевнинг ўғит-насихатлари ва бой тажрибаси хизмат давомида қўл келди ва улардан унумли фойдаланди. Айниқса, унинг кузатувчанлиги, сезирлиги мақтовга сазовордир.

...Тумандаги педагогика касб-хунар коллежи ёнидан ўтиб бораётган сафдор Умидбек Сержанов сал нарироқда гоҳ юриб, гоҳ тўхтаб, атрофга олазарак қараётган, чама-си қирқ ёшлардаги ўрта бўйли одамдан шубҳаланиб, шу томонга юрди. Унинг ички туйғуси алдамаган экан, айби борнинг тиззаси қалтирайдиган деганларидек, ҳалиги киши қочиб уринди. Бироқ жисмоний жиҳатдан етук ходим бунга изн бермади. Маълум бўлишича, шу атрофда яшовчи Махмуд исмли бу шахс дам олиш кунидан фойдаланиб, кўппа-кўндузи коллеж ошхонасидан иситиш қувурини кесиб, ўғирлаб чиққан экан. Бугунги кунда устоз даражасига етиб қолган сафдор Умидбек Сержановга сафдошлари ишонишади.

Қуриқлашга олинган объектларнинг техник жиҳатдан мустаҳкамлигини яхшилаш, уларнинг нормал иш шароитини таъминлаш мақсадида объект раҳбарлари билан ҳамкорликда махсус текширувлар ўтказилиб, аниқланган камчиликлар бўйича тегишли ташкилотларга тақдимномалар юборилмоқда. Қурилаётган бу каби тадбирлар соҳа самардорлигини ошишига ижобий таъсир қилмоқда. Юксак одоб-ахлоқи ва намунали хизмати билан ҳамкасбларига ўрнак бўлаётган сафдор Умидбек Сержанов бу жараёнларда ҳам ўзига хос жонбозлик кўрсатмоқда.

Дурдибой Худойшуқуров,
«Постда» муҳбири.

Қорақалпоғистон Республикаси.
Суратда: сафдор Умидбек Сержанов хизмат пайтида.
Муаллиф олган сурат.

ИБРАТ

ЭЛ МЕҲРИНИ ҚОЗОНГАН

Барқарор турмуш тарзини таъминлаш, осойишталик, тинчликни сақлаш ички ишлар ходимларининг асосий вазифаси ҳисобланади. Бугунги кунда бу борада ҳамкасбларига ўрнак бўлаётган ходимлар кўпчилигини ташкил этади. Шаҳрихон тумани ИИБ ҲООБ профилактика инспектори, майор Муҳаммаджон Ҳакимов ана шундай инсонлардан биридир. Бугунги кунда у «Ўзбекистон» қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудидаги Қўрғонча қишлоғида жойлашган 274-милиция таянч пунктида фаолият кўрсатмоқда.

– Профилактика инспектори маҳалла аҳлининг ишонган ва суянган одамларидан биридир, – дейди Муҳаммаджон. – Шу боис ҳар бир фуқаронинг дардига қулоқ тутиши, яхши кунинда ёнида туриб, бошига ташвиш тушганда ҳамдард бўлиши лозим.

Мана, етти йилдири, майор Муҳаммаджон Ҳакимов Қўрғонча қишлоғида яшаётган аҳоли билан ҳамнафас, ҳамфикр. 7800 нафардан ортиқ киши истиқомат қилаётган мазкур гўшада тинчлик ва осойишталикни сақлаш учун баҳоли кудрат хизмат қилмоқда. Профилактика ишларни яхши йўлга қўйгани, фаоллар ҳамда кенг жамоатчилик билан ҳамкорлик натижасида жиноятлар кескин камаймоқда. Лекин шולי курмаксиз бўлмаганидек, айрим нопок шахсларнинг ноўрин хатти-ҳаракатлари ҳам кузатиляпти. Профилактика инспекторининг ҳушёрлиги ҳамда бой иш тажрибаси туфайли уларнинг олди олинмоқда.

Дўстлик маҳалласида жойлашган хусусий дўконда ҳам ўғирлик қайд этилди. Ичкарига эшикни бузиб кирган кимса у ердан умумий қиймати 1 млн 320 минг сўмликдан зиёд озиқ-овқат маҳсулотларини умдоран эди. Туман ИИБ ЖКБ ва УЖКБ ходимлари билан елкама-елка турган профилактика инспектори Муҳаммаджон Ҳакимов жино-

ятчилар четдан келганини тахмин қилди. Чунки бундан аввалроқ туман ҳудудида шунга ўхшаш икки-учта жиноят содир этилиб, очилмай келаётган эди. Профилактика инспектори изкуварлар билан бирга ўз ҳудудида яшовчи 26 ёшли С. Маъруфнинг олдида борди. Сабаби, у кейинги пайтда шахсий автомашинасида икки-учта бегона кишини олиб юрганди. М. Ҳакимовнинг бу тахмини жиноятнинг очилишида муҳим омил бўлди.

– Профилактика инспектори Муҳаммаджон Ҳакимов шахсий таркибнинг фаҳри, – дейди Шаҳрихон тумани ИИБ бошлиғи, подполковник Акмалжон Қодиров. – Бу каби ходимларимиз туфайли ҳуқуқбузарлик ва жиноятлар камайиб бормоқда. Муҳими, уларнинг хизмат фаолиятини фуқаролар юқори баҳолашмоқда. Шунинг ўзи ички ишлар ходимига бўлган юксак ишонч белгисидир.

Дарҳақиқат, майор М. Ҳакимов эринмасдан ҳар бир хонадон, мактаб ва маҳаллага бориб одамлар билан суҳбатлашади, қулидан келганча уларга ёрдан беради. Хонадонларда ўтаётган тўй-маъракаларга ҳамшиша бош-қош. Шу туфайли эл орасида ҳурмат-эътибор қозонапти.

Зафарбек АСҚАРОВ,
капитан.
Азизхон БУЗРУКОВ,
журналист.

Андижон вилояти.

ХУҚУҚ-ТАРТИБОТ ПОСБОНЛИГИДА

Ўзбекистонда халқ ҳоқимиятчилиги амалий ҳаётда ўз исботини топди. Бу — ўзбек халқининг энг катта ютуғи, мустақилликнинг буюк неъматидир, аждодларимизнинг асрий орзусини ифодаловчи сиёсий-ҳуқуқий қадриятдир. Эндиликда аҳолининг кенг қатлами ташаббускорлигини намён этган ҳолда мамлакатни янада ривожлантириш, халқ фаровонлиги, тинчлиги ва оёқостишларини таъминлашга алоҳида эътибор берилаяпти.

Бу борада республикамиз ҳукумати томонидан кўплаб чора-тадбирлар белгилаб, амалга оширилмоқда. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳузурдаги яраштириш комиссиялари, маҳалла посбонлари фаолиятини ташкил этиш хусусидаги қарорида хавфсизлик, фуқаролар тинчлиги ва оёқостишлигини таъминлаш нафақат ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари, балки ҳар бир фуқаронинг бурчи эканлиги кўрсатиб ўтилган.

Айтиш жоизки, дунё миқёсида йилдан-йилга янги кўринишдаги жиноятлар, хусусан, уюшган жиноятчилик, коррупция, рэкет, террорчилик, кўпуровчилик, нарқобизнес, диний экстремизм, тавламачилик ва бошқа турларининг юзага келиши ички ишлар идоралари олдига бундай салбий ҳолатларга қарши кескин курашиш вазифасини қўйди. Бу эса ўз навбатида мазкур тизимни қайта ўрганиб чиқишни талаб қиларди.

Муҳтарам Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикаси ички ишлар идоралари фаолиятини такомиллаштириш чоралари тўғрисида»ги Фармонида кўра, ички ишлар идораларининг мамлакатимиз ижтимоий ҳаётидаги роли ва мавқеини янада юксалтириш,

нинг иш фаолияти ички ишлар идораларининг профилактика инспекторлари, ЙПХ, ЁХБ ва бошқа соҳавий хизматлар ходимлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш идоралари, маҳалла посбонлари ва бошқа жамоат ташкилотлари билан ҳамкорлиги ташкиллаштирилди. Бу йўналишда амалга

шонлар хизматда фойдаланиш учун ажратилди.

Амалга оширилган ислохотлар, кинолоғ ходимлар ва хизмат итларини ўқитиш ишлари самарали ташкил этилаётганлиги натижасида кинолоғ ходимлар томонидан хизмат итлари ёрдамида кўплаб жиноятлар фож этилмоқда.

мида жами 4 млн. 373 мингдан зиёд (шундан 4119921 таси хонадонлар, 63407 таси корхона ва ташкилотлар, 82541 таси жиноят содир этишга мойил бўлган шахслар яширинча яшаш мумкин бўлган жойлар) объектилар ўрганиб чиқилди.

Паспорт-виза қоидаларига амал қилинишини таъ-

дан зиёд фуқаро жиноят содир этишга мойил шахс сифатида профилактик ҳисобга олинди. 986 та жиноят фож этилди, 299 нафар қидирувда бўлган шахслар ушланди.

Маъмурий ҳуқуқбузарликлар содир этган 306074 нафар фуқарога нисбатан маъмурий баённомалар тузилди, республикада бўлиш қоидаларини бузган 855 нафар чет эл, МДХ фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар республика ҳудудидан чиқариб юборилди.

Ўтказилган тезкор-қидирув ва профилактик тадбирлар давомида жами 489 нафар қидирувда бўлган, 26 нафар диний экстремистик оқимга мансуб шахслар аниқлиниб, қўлга олинди. 79 нафар бедарак йўқолганлар топилди. 5 та уюшган жиноий гуруҳ ва 70 нафар одам савдоси билан шуғулланувчи шахслар аниқлиниб, уларга нисбатан қонунда белгиланган тартибда чоралар кўрилиши таъминланди.

Хулоса ўрнида шунини айтиш жоизки, мустақиллик йилларида ёш давлатимиз учун сиёсий соҳада, давлат ва жамият қурилиши, иқтисодиёт ва маънавият, ижтимоий ҳаёт, суд-ҳуқуқ тизими ва хавфсизликни таъминлаш борасида ҳар томонлама ривожланиш ва юксалиш рўй берди. Бинобарин, жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўрин эгаллаш борасида қўлга киритган ютуқларимизда албатта, ҳар бир фуқаронинг ўз улуши, ватанпарварлик руҳияти сезилиб турибди. Ички ишлар ходимлари доимо халқ билан бирга, ҳамнафас бўлиб хизмат қилаверадилар.

У. НАРЗУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон
Республикаси ИИБ ППХ
ва ЖТСББ бошлиғи,
полковник.

ХАЛҚ БИЛАН ҲАМНАФАС

аҳоли, жамоатчилик, айниқса, маҳаллалар билан алоқани мустаҳкамлаш борасидаги устувор йўналишлари белгилаб берилди.

Ислохотгача ППХ саф бўлинмалари 73 та шаҳар ва туман ИИБлари таркибида бўлган бўлса, республика Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йилдаги «Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Патруль-пост хизмати ва жамоат тартибини сақлаш фаолиятини такомиллаштириш тадбирлари тўғрисида»ги Қарорига асосан уларнинг фаолияти кескин марказлаштирилиб, 21 та йирик шаҳарда хизмат ўташлари белгиланди. Бунинг натижасида аҳоли гавжум бўлган ушбу жойларда патруль-пост нарядларининг зичлиги кўпайиб, хизматга чиқаётган патруллик нарядларининг сони ошди.

Шу билан бирга, ППХ саф бўлинмалари барча қўлайликларга эга бўлган маъмурий биноларга кўчиб ўтди. Замонавий транспорт ва бошқа техник воситалар билан тўлиқ таъминланди.

ППХ саф бўлинмалари-

оширилган ишлар натижасида жамоат жойларида, шу жумладан, кўчаларда содир этилаётган жиноятлар сони йилдан-йилга камайишига, патруль-пост нарядлари иштирокида очилган жиноятларнинг сони эса ошишига эришилди.

Яна бир муҳим томони, кинология хизматларидаги «Хизмат итлари питомник»ларида кинолоғ ходимлар ва хизмат итлари учун жаҳон андозаларига жавоб берадиган барча зарур шарт-шароитлар яратилди. Республика ҳудудидagi 30 та шаҳар, 166 та туман, 11 та тармоқ ИИБлари ҳамда 68 та ЙПХ масканларининг барчасида «кичик питомник»лар барпо этилди.

Республика ички ишлар идоралари кинология хизматларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш мақсадида ушбу хизматларга бир пайтнинг ўзида 3 бош хизмат итларини олиб юришга мўлжалланган махсус жиҳозланган «Дамас-Ван» русумли автомашиналар, «Pentium — IV» русумли компьютерлар тўплами, видео ўқликлар, телевизор ва видеомагнито-

Сурхондарё вилоятининг Сароисиё тумани Ҳовузқок маҳалласида яшовчи Ш. Ҳамдамов бошқарувидаги «Тико» русумли транспорт воситаси тўхтатилади. Унинг юкхонаси вилоят ИИБ инспектор-кинолоғи, сержант А. Худойдотов томонидан ўзига бириктирилган «Кукла» лақабли хизмат ити ёрдамида текшириб кўрилганда 19,5 кг. опий гиёҳвандлик моддаси борлиги аниқланган.

Айни кунларда Мустақиллигимизнинг ўн саккиз йиллиги, Тошкент шаҳрининг 2200 йиллик тўйи кенг миқёсда нишонланмоқда. Шу муносабат билан жамоат тартибини сақлаш, хавфсизликни таъминлаш борасидаги ишлар мамлакатимизнинг ҳар бир гўшасида маҳаллий аҳоли ва жамоатчилик вакиллари билан ҳамкорликда қизгин давом эттирилмоқда.

Хусусан, жорий йилнинг 25 июлидан ўтказиб келинган «Тозалаш – Антитеррор» тезкор-профилактик тадбирида ҳар куни ички ишлар идоралари ходимлари билан бирга 20828 нафар жамоатчилик вакиллари иштирок этапти. Тадбир даво-

минлаш бўйича ўтказилган текширувларда 127475 та маъмурий қоидабузарликлар аниқлиниб, баённомалар тузилди. Бу ҳуқуқбузарлардан 90574 нафари ноқонуний, яъни рўйхатдан ўтмасдан яшаётган фуқароларни ташкил қилади.

Рўйхатдан ўтмасдан ва вақтинчалик рўйхатдан ўтиб яшаётган фуқаролар билан ўтказилган тезкор-профилактик ишлар натижасида 4951 нафар жиноят содир этишга мойил шахслар, 603 нафар жиноят содир этган шахслар аниқланди. Жамоатчилик вакиллари билан ҳамкорликда жиноят содир этишга мойил бўлган шахсларга ижобий профилактик таъсир ўтказиш мақсадида улар билан тарбиявий суҳбатлар олиб борилиши йўлга қўйилди.

Тадбир кунлари жамоат тартибини бузганлиги ёки шубҳа уйғотганлиги учун жойлардаги ИИБларга олиб келинган шахслар билан ўтказилган суҳбатлар давомида ўзларига тегишли хулоса чиқармаган, мунтазам ҳуқуқбузарликлар содир этиб келаётган 6300 нафар-

«ТОЗАЛАШ – АНТИТЕРРОР»

ТАДБИР ДАВОМИДАГИ ФАОЛЛИК

Санокли кунлардан кейин мустақиллигимизнинг 18 йиллиги кенг нишонланади.

Вилоятда ушбу тантаналарни тинч ва оёқостишта ўтказиш, олиб борилаётган тезкор ҳамда профилактик ишларни янада кучайтириш, муқаддам судланганлар, гиёҳвандлар, ичкиликбозлар ва бошқа шахслар устидан назорат-профилактик оғоҳлантирув ишларини кучайтириш мақсадида кенг қамровли «Тозалаш – Антитеррор» тадбири ўтказилаяпти. Ушбу тадбирга ички ишлар идоралари ходимлари билан бирга 1200 нафардан ортиқ маҳалла посбонлари ҳам жалб қилинган.

Тадбир давомида ички ишлар идораларига жами 1135 нафар шахслар келтирилиб, улардан 1007 нафари билан тезкор-профилактик суҳбатлар ўтказилди. 65 нафари реабилитация марказига жойлаштирилди.

Тадбир самарали ўтишини таъминлаш мақсадида вилоят ИИБ томонидан 14 та гуруҳ ташкил этилиб, ҳар бирига алоҳида вазишалар белгилаб берилди.

Вилоятнинг Қозоғистон ва Тожикистон Республикалари билан чегарадошлигини инobatга олган ҳолда чегара ҳудудларига алоҳида эътибор қаратилиб, кўшимча куч, воситалар ажратилди. Паспорт-виза қоидаларига амал қилиниши бўйича ўтказилган текширув-

лар давомида жами 726 та қоидабузарлик аниқланди.

Шунингдек, 14298 нафар профилактик ҳисобда турган шахслар билан тезкор-профилактик ишлар олиб борилиб, 308 нафар муқаддам судланган шахсларга нисбатан маъмурий назорат ўрнатилди. Ўтказилган тезкор тадбирлар давомида ички ишлар ходимлари томонидан қидирувда бўлган 18 нафар шахс аниқлиниб ушланди. Булардан ташқари, 9 та ноқонуний ўқ отар қуроли ҳамда 6 та нарқотик моддаларни сақлаш билан боғлиқ ҳолатлар фож этилди.

Маҳалла, ташкилот, таълим муассасаларида 517 та учрашувлар ўтказилди. Амалдаги қонун-қоидаларга риоя этмаган 65 нафар МДХ фуқаролари республика ҳудудидан чиқариб юборилди, паспорт тизимини бузган шахсларга нисбатан маъмурий баённомалар тузилиб, жарима ундирилди. Ташкилот, корхоналар ва ҳудудий ҳокимликларга тақдимномалар киритилди.

Вилоят ҳудудида ўтказилаётган кенг қамровли «Тозалаш – Антитеррор» тадбирида фаол иштирок этаётган ички ишлар идоралари ходимлари раҳбарият томонидан муносиб тақдирланмоқда.

Тўлқин МҮМИНОВ,
полковник.

Сирдарё вилояти.

Хоразм вилоятида энг улғу, энг азиз байрам – Мустақиллигимизнинг 18 йиллигига пухта ҳозирлик қўрилмоқда. Албатта, бундай тантаналарни тинч ва оёқостишта ўтказиш, аҳоли хавфсизлигини таъминлаш ички ишлар ходимлари зиммасидаги муҳим вазифалардан бири саналади. Буни яхши англаган соҳа ходимлари эл-юрт оёқостишлигини таъминлаш учун қатор тезкор тадбирларни амалга оширишмоқда. Айниқса, қишлоқ ва маҳаллаларда, ўқув муассасаларида, корхона ва ташкилотларда, тиббиёт масканларида оғоҳлик ва хушёрликни ошириш юзасидан тарғибот-ташвиқот ишлари олиб бориляпти.

Маълумки, бозорлар юрт кўрқи саналади. Шу боис аҳоли энг гавжум бўлган бу жойлар ҳамда шу ҳудуддаги автотурагоҳларда хавфсизлик қонун-қоидаларига қатъий риоя этиш ниҳоятда муҳим аҳамиятга эга. Ўтказилаётган «Тозалаш-Антитеррор» тадбири давомида бу борада амалга оширилаётган ишлар ҳам текшириб чиқилди. Ҳукумат қарорларида кўрсатилган талабларга қатъий риоя этиш, энг муҳими, хушёрликни таъминлаш юзасидан зарур кўрсатмалар берилди.

Вилоят ИИБ ходимлари тадбир жараёнида бир қатор жиноятларни фож этишга муваффақ бўлиш-

ди. Жумладан, шу йилнинг 5 август кунини Ўзбекистон Республикаси ИИБ ЖК ва ТҚКББ ҳамда вилоят ИИБ ЖК ва ТҚКББ ходимларининг ҳамкорликда ўтказган тезкор тадбирлари натижасида Урганч шаҳрида яшовчи, муқаддам судланган Х.Ибодулло ўз томорқасида таркибида гиёҳвандлик моддаси бўлган 9 туп каннабис ўсимлиги етишти-раётгани аниқланди. Бу шахс ўз ҳовлисида 17 кило 087 грамм қуритилган каннабис ўсимлигини сотиш

АҲОЛИ ОҒОҲЛИККА
ЧАҚИРИЛМОҚДА

мақсадини кўзлаб сақлаб қўйганлиги маълум бўлди.

Боғот туманининг Уғизравот қишлоғида яшовчи М. Мавлон маҳалладоши О. Бозорга 0,17 грамм героинни сотаётганида қўлга олинди. Унинг уйи холислар иштирокида кўздан кечирилганда 6,12 грамм героин борлиги аниқланди. Мавлон тумандаги Қораёнтоқ қишлоғида яшовчи, муқаддам судланган Х. Собирдан 10 грамм героинни 400 минг сўмга сотиб олганлигини тан олди. Тезкор гуруҳ ходимлари Х. Собирнинг уйдан 37,68 грамм героин олишди.

Ҳазорасп тумани ИИБ ходимла-

ри ҳам тадбирда фаол иштирок этиб, гиёҳвандлик билан боғлиқ кўплаб жиноятларни фож этишмоқда. Шу йил 3 август кунини ҳазорасплик Э. Дўсчон Ошвар қишлоғида яшовчи Э. Искандарга 0,09 грамм героинни 18 минг сўмга сотаётганида қўлга олинди. Шуниси ажабланарлики, гиёҳвандларнинг занжири бу билан узилиб қолмади. Суриштирувлар натижасида у бу оғуни Қорақалпоғистон Республикаси Тўртқўл туманида яшовчи А. Шавкатдан олганлиги маълум бўлди.

А. Шавкатнинг уйи холислар иштирокида текширилганда ётоқхонасидаги шкаф ичида 64,48 грамм героин яшириб қўйилгани маълум бўлди. Шавкатнинг ҳамтовоғи, берунийлик Р. Азамат ҳам изқуварларнинг заридан четда қолмади. Унинг хонадонини холислар иштирокида кўздан кечирилганда ошхонасидан 88,15 грамм героин олинди. Бу жиноий гуруҳ аъзолари билан яқин алоқада бўлган урганчлик М. Мехрибон ҳамда унинг келини М. Омонжонлар ҳам далилий ашёлар билан жиноят устида қўлга олинди.

Юрт тинчлиги, аҳоли хавфсизлигини таъминлаш мақсадида амалга оширилаётган бундай тадбирлар давом этмоқда.

Худойберган ЖАББОРОВ,
«Постда» муҳбири.

Хоразм вилояти.

КИШЛОҚ ТАРАҚҚИЁТИ ВА ФАРОВОНЛИГИ ЙИЛИ

Юртбошимиз ва ҳукуматимиз томонидан қишлоқлар ободлиги, фаровонлигини оширишга катта эътибор берилляпти. Жумладан, бизнинг «Лалмикор» қишлоқ фуқаролар йигини ҳудудида кейинги йилларда янги-янги бинолар, савдо расталари, маиший, маданий хизмат кўрсатиш шохобчалари очилмоқда. Шу йилнинг ўзида «Зарбдор» деҳқон бозори тўла таъмирланиб, янги расталар қурилиб, сотувчи ва харидорлар учун зарур қулайликлар яратилди. Кўчаларимиз асфальтланмоқда, автобус бекатлари замонавий тарзда қайта қурилмоқда. Бир сўз билан айтганда, қишлоқ фуқаролар йигини ҳудудида жойлашган тўртта маҳалла гузари гўзаллашиб бормоқда.

Халқимизда тинч-тотувлик ҳукмрон хонадонга барака ёғилаверади, деган гап бор. Бу бежиз эмас, албатта. Мамакатимизда амалга оширилаётган барча эзгу ишлар, аввало, юртимиздаги тинчлик ва осойишталикнинг барқарор бўлиб турганидан диндор.

Шу ўринда жойларда осойишталикни сақлаш учун туну кун хизмат қилаётган ички ишлар ходимлари ҳақида тўхталиб ўтиш жоиз. Тартиб, қоидида

амал қилинмаган жойда ҳуқуқбузарлик, қонунбузарликка йўл очилади, оқибатда жиноят содир этилади. Бунга кўп йиллик фаолиятимиз давомида дуч келганмиз. Шунинг учун ҳам ҳудудда хизмат қилаётган профилактика инспекторига ҳар доим ёрдам бериш, айрим нопок кишиларнинг танобини тартиб қўйишда кўмаклашишга ҳаракат

яратишда профилактика инспекторларининг муносиб ҳиссаси борлигини эътироф этиш керак.

Айни ёзги таътил кунларида болаларнинг бўш вақтини бекорчи ишларга сарфламаслик мақсадида маҳаллалар ўртасида футбол, волейбол мусобақалари уюштириляпти. Бунда албатта, профилактика инспекторлари бош-қош бўлмоқда. Болалар йилгиланидан фойдаланиб, жиноят кўчасига кириб қолмаслик, ҳуқуқбузарликлар, қоидабузарликлар ҳақида, шунингдек, йўл ҳаракати, ёнғин хавфсизлиги мавзуларида суҳбат ўтказишга ўтганининг бир неча марта гувоҳи бўлганман.

Бир ҳудудда ишлаб, эл учун хизмат қилаётган эканмиз, биз доимо ички ишлар ходимлари билан ҳамкор бўлишга ҳаракат қиляпмиз. Мақсадимиз эса юртимизда тинчлик, осойишталик бардавтом бўлиб, қишлоқларимиз янада обод бўлсин, фуқароларимиз, тинч-тотув яшаб, фаровон турмуш кечирисин.

Сувон ЙЎЛДОШЕВ,
Зарбдор туманидаги «Лалмикор» қишлоқ фуқаролар йигини раиси.

Жиззах вилояти.

ШУКРОНА

ЁШЛАРГА ҲАВАС ҚИЛАМАН

Мен қарийб ўттиз йил ички ишлар идораларининг йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматида ишладим. Ҳозир нафақадаман. Гоҳида ўзим учун қадрдон бўлган вилоят ИИБ ЙХХБ бошқармасига бориб тураман. Шотирларим билан суҳбатлашиб, уларнинг ютуқларидан қувонсам, ходимлар учун яратилган шарт-шароитларни кўриб кунгиим тоғдек кўтарилади. Собиқ шўролар даврида бутун вилоятимизда йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати учун санокли автомашиналар ажратилганди. Ҳозир эса айнан мамлакатимизда ишлаб чиқарилган «Нексия», «Матиз», «Тико», «Дамас» автомашиналари ходимлар хизматида. Алоқа воситаларини айтмайсишми. Яратилган шарт-шароитларни кўриб, ёшларга ҳавасим келади.

Буларнинг барчаси мустақиллик шарофати, албатта. Истиқлол кунларини, юртимиз иқболини кўришга муяссар бўлганимдан беҳад фахрланаман. Бутунги дориламмон кунларга шукрона айтиб, унинг қадрига етишимиз керак. Айниқса, ёшларимиз мустақилликни мустаҳкамлаш учун олдинги сафларда туриб, силқидилан хизмат қилишлари лозим.

Ҳамид МУРТАЗОЕВ,
истеъфодаги подполковник,
Самарқанд вилояти.

ЭЛ ОРАСИДА

қиламиз. Айтиш жоизки, бизнинг ҳудудга хизмат қилаётган профилактика инспекторлари, майор Шокир Мухторов ва капитан Фаррух Эшбековлар ички ишлар идораларида кўп йиллардан бери ишлаб, катта тажриба орттиришган. Қишлоқ ва маҳаллага тегишли бўлган ҳар қандай масала ва муаммоларни биргалликда, ҳамжихатликда ҳал этадилар. Дастлаб милиция таянч пунктнинг биноси қурилганди. Кейин сартарошхона, тикув цехи, пойабзал тузатиш устaxonаси қурилди. Яқинда эса суратхона ва «Раунет» шохобчаси ҳам ишга тушди. Бу инфратузилмани

«ЭНГ УЛУҒ, ЭНГ АЗИЗ» ТАНЛОВИ ҒОЛИБИ

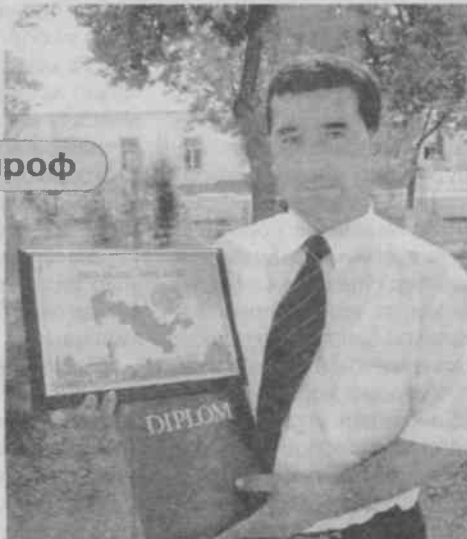
Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг ўн саккиз йиллигига бағишлаб ўтказилган «Энг улуг, энг азиз» республика кўрик-танлови ғолиблари аниқланди.

Юрт тинчлиги ва осойишталиги масалаларига доир ҳамда халқаро терроризм ва диний экстремизмга қарши кураш ҳақидаги материаллари билан танловда иштирок этган Қашқадарё вилояти ИИБ муассислигидаги «Посбон» газетаси махсус муҳбири Зиёдулла Халилов «Босма ОАВ ходимларининг журналистик ишлари учун» номинациясида учинчи ўринга сазовор бўлди.

Кўпчилик муштарийлар қатори барча воҳа журналистлари номидан ҳамкасбимизни ушбу шодиёна билан муборакбод этиб, унинг келгусидаги ижодий ишларида муваффақиётлар тилаймиз.

Содиқ РАҲИМОВ.

Қашқадарё вилояти.

Эътироф

ТАДБИР

БУРЧ, САДОҚАТ, ИНТИЗОМ

Ички ишлар вазирлиги ҳузуридаги «Қуриқлаш» Республика бирлашмаси, Тошкент шаҳар ИИББ ҳузуридаги қуриқлаш бошқармаси ҳамкорлигида жойларда бир неча бор учрашувлар бўлиб ўтди. Мазкур тадбирларда соҳа ходимларининг интизом, касб маҳорати, фуқаролар билан муомаласи, қонун бузилиши ҳолатлари ва бошқа масалалар бўйича сўз юритилди.

Учрашувларда иштирок этган ИИБ ҳузуридаги «Қуриқлаш» Республика бирлашмаси бошлигининг биринчи ўринбосари, полковник Ботир Дустмухамедов ўз тажрибасидан келиб чиққан ҳолда амалий кўрсатмалар берди.

Очиқ мулоқот тарзида ўтказилган ва савол-жавобларга бой бўлган учрашувларда кўп йиллар меҳнат қилган ходимлар ҳам сўзга чиқиб, ўз мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар.

Самариддин ХАЛИЛОВ.

Тошкент шаҳри.

ОТА-ОНАЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Беқобод шаҳар ИИБ ҳузуридаги қуриқлаш бўлинмаси ходимларининг ота-оналари билан Мустақиллигимизнинг 18 йиллигига бағишланган тадбир ўтказилди. Уни бўлинма бошлиги, капитан Ғайрат Алибердиев очиб, бугунги кунда амалга оширилаётган ишлар ҳақида гапирди. Тошкент вилояти ИИБ ҳузуридаги қуриқлаш бошқармаси бошлиги ўринбосари, капитан Яшин Жумаев маъруза қилиб, шахсий таркибнинг касб маҳоратини ошириш, сиёсий ва жанговар тайёргарлигини яхшилаш, ходимлар давр талаби даражасида хизмат қилишида ота-оналар ва раҳбарият ҳамкорлиги хусусида тўхталди. «Исломобод» масжиди имом-хатиби Баҳодир Тошматов халқ мулкани авайлаб-асраш муқаддас бурч эканлиги, оила, хизмат маданияти ҳақида айтиб ўтди.

Йиғилишда Беқобод шаҳар ИИБ бошлиги ўринбосари, капитан Улуғбек Умаров қатнашиб, байрамлар муносабати билан яхши тилақлар билдирди ва муносиб фарзандлар тарбияси учун ота-оналарга миннатдорлик изҳор этди.

А. БОБОНАЗАРОВ.

Тошкент вилояти.

ДОИМИЙ ЭЪТИБОРДА

Кибрай тумани ИИБ ҳузуридаги қуриқлаш бўлимида шахсий таркиб маънавиятини ошириш, хизматга янги келган ходимларга соҳанинг сир-асрорини янада чуқурроқ ўргатишга бағишланган тадбир бўлиб ўтди. Уни туман ИИБ ҳузуридаги қуриқлаш бўлими бошлиги, капитан Ёқуб Абдуллаев кириш сўзи билан очиб, ушбу тадбирдан кўзланаётган мақсад, келгусидаги режалар ҳақида гапирди.

Тошкент вилояти ИИБ ҳузуридаги қуриқлаш бошқармаси бошлиги ўринбосари, капитан Рўзали Усмонов шахсий таркиб маънавиятини ошириш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳақида маъруза қилди.

Суҳбат тарзида уюштирилган учрашувда ходимларнинг ота-оналари ҳам иштирок этишди, фарзандлар тарбияси борасида қизиқарли мунозаралар бўлди.

Гули Нигор АBAZOVA.

ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ – МУҚАДДАС

Ҳозирги кунда тараққий этиб, жаҳонга юз тутган давлатлар эришган муваффақиётлар таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, бу мамлакатларда аввало инсон ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳимоя қилишга алоҳида эътибор берилмоқда. Бизнинг юртимизда ҳам бу тамойилларга юксак инсоний қадрият сифатида қаралаётгани туфайли тинчлик, осойишталик қарор топиб, халқимиз фаровон ҳаёт кечиляпти. Бу борада айниқса, Президентимизнинг «Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси қабул қилинганлигининг 60 йиллигига бағишланган тадбирлар дастури тўғрисида»ги Фармони ижросига бағишланган жойларда қатор тадбирлар ўтказилди. Мустақиллик меваси сифатида ички ишлар идораларида инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва юридик таъминлаш бўлинмалари ташкил этилгани фикримизнинг далилидир.

Бугунги кунда ушбу хизматлар томонидан фуқароларнинг ариза ва шикоятлари билан ишлаш, уларни қабул қилишга етарли шарт-шароитлар яратиш ва аҳоли ўртасида тушунтириш ишлари олиб боришга алоҳида эътибор берилляпти.

Транспорт ИИБ Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва юридик таъминлаш бўлинмаси ходимларининг саъй-ҳаракати ҳам таҳсинга лойиқдир. Таъжидлаш жоизки, бу борада Транспорт прокуратураси, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман)нинг Тошкент шаҳар бўйича минтақавий вакили Транспорт ИИБ томонидан инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлаш ҳамда ҳимоя қилиш юзасидан битим лойиҳаси, мажлиснинг Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман)нинг Тошкент шаҳар бўйича минтақавий вакили, Фуқаролик жамиятини ўрнатиш институти ва бошқа манфаатдор идора, ташкилотлардан масъул ходимлар иштирок этди.

Вилоят ИИБ инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва юридик таъминлаш бўлинмаси бошлиги, майор У. Адизов «Қийноқ ҳамда муомала ва жазолашнинг қаттиқ, шафқатсиз, инсонийликка зид ёки кадр-қимматни камситувчи турларига қарши Конвенция талабларини жазони ижро этиш муассасаларида татбиқ этилиши» мавзусида семинар-тренинг бўлиб ўтди. Унда вилоят ИИБ ва прокуратурасидан масъул ходимлар, Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман)нинг вилоят бўйича минтақавий вакили, Фуқаролик жамиятини ўрнатиш институти ва бошқа манфаатдор идора, ташкилотлардан масъул ходимлар иштирок этди.

Вилоят ИИБ инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва юридик таъминлаш бўлинмаси бошлиги, майор У. Адизов «Қийноқ ҳамда муомала ва жазолашнинг қаттиқ, шафқатсиз, инсонийликка зид ёки кадр-қимматни камситувчи хатти-ҳаракатлар содир этилишининг олдини олиш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш» мавзусида маъруза қилиб, ушбу йўналишда олиб борилаётган ишлар ҳақида батафсил гапирди. Шундан сўнг сўзга чиққанлар ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари томонидан инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасида эришилган ютуқлар, мавжуд муаммолар ва истиқболдаги режалар, ходимларнинг касбий тайёргарлиги, уларнинг ҳуқуқий билимини оширишга қаратилган чора-тадбирлар хусусида атрафлича сўз юритдилар.

Тадбир савол жавоб, музокараларга бой тарзда ўтди. Иштирокчилар мавзу юзасидан ўзларини қизиқтирган саволларга батафсил жавоб олишди.

Транспорт ИИБ ходимлари, худудий ички ишлар идоралари вакиллари, профилактика инспекторлари Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, мамлакатимизда қабул қилинаётган қонунлар, Президентимиз фармонлари, ҳукуматимиз қарорлари ва уларнинг мазмун-моҳияти ҳақида тушунча бердилар.

Бизни йиғилиш иштирокчиларининг фаоллиги жуда қувонтирмоқда, – дейди Транспорт ИИБ Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва юридик таъминлаш бўлинмаси бошлиги, майор Хуршид Рўзиев. – Улар ҳар бир масала бўйича тортинмай, эркин мулоқотга киришишляпти. Савол-жавоб тарзида ўтаётган мунозараларда ўртага ташланган масалалар атрафлича муҳофаза қилинаётгани туфайли иштирокчилар ўзларига керакли маълумотларни олишга муваффақ бўлишмоқда. «Инсон ҳуқуқлари – олий қадрият», «Одам савдосига йўл йўқ», «Оғусиз ҳаёт сари», «Қилимиш – қидирмиш» каби мавзуларда ўтказилган учрашувлар барчада катта таассурот қолдирди.

Бўлинма томонидан режадаги вазифаларни кўнгилдагидек уддалаш учун қатор чора-тадбирлар белгиланиб, бунда хизмат кўрсаткичларини янада яхшилаш, хизмат ва ижрочилиги интизомини мустаҳкамлашга катта эътибор берилляпти.

Э. ҚҶЗИЕВ,
катта сержант.

МУЛОҚОТ РУҲИДА

иҳаси ишлаб чиқилгани муҳим омил бўляпти. Йилнинг ўтган олти ойи давомида бошқарма ва куйи тармоқ ИИБларга келиб тушган 32 та ариза ва шикоят кўриб чиқилиб, тегишли тартибда ҳал этилди. Инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилиш йўналишида ундан ортиқ тадбирлар ўтказилди. Хусусан, Термиз, Самарқанд, Бухоро, Қўқон, Қўнғирот ва бошқа темир йўл бекатлари тармоқ ИИБлари, шунингдек, ушбу худудларда жойлашган мактаблар, коллежларда учрашувлар бўлиб ўтди. «Ўзбекистон темир йўллари» Давлат акциядорлик компанияси ишчи-хизматчилари, талабалар, мактаб ўқувчилари, ота-оналар, маҳалла фаоллари иштирок этган мазкур тадбирларда Транспорт прокуратураси,

ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА КОНВЕНЦИЯ

камситувчи хатти-ҳаракатлар содир этилишининг олдини олиш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш» мавзусида маъруза қилиб, ушбу йўналишда олиб борилаётган ишлар ҳақида батафсил гапирди. Шундан сўнг сўзга чиққанлар ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари томонидан инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасида эришилган ютуқлар, мавжуд муаммолар ва истиқболдаги режалар, ходимларнинг касбий тайёргарлиги, уларнинг ҳуқуқий билимини оширишга қаратилган чора-тадбирлар хусусида атрафлича сўз юритдилар.

Тадбир савол жавоб, музокараларга бой тарзда ўтди. Иштирокчилар мавзу юзасидан ўзларини қизиқтирган саволларга батафсил жавоб олишди.

Абдуҳошим ЗИЁДИНОВ,
катта сержант.

Навоий вилояти.

ПАЙШАНБА, 3 СЕНТЯБРЬ

«O'zbekiston»

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.05 «Изҳор».
7.10 ТелеТеатр: «Кувёлар конкурси».

19.30 «Ахборот». (рус).
20.00 «Кун мавзуси».
20.10 Т/с «Туташ тақдирлар».

«Yoshlar»

7.00 «Салом, ёшлар!»
8.00 «Балои нафс». Т/с.
8.40 «Соғлик – бойлик».

13.40 «Тонгги шудринг». Т/с.
14.30 «Салом, ёшлар!»
15.30 «Умр баҳори».

«Тошкент»

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Муҳаббат қаҳваси». Т/с.
9.20 «Карвонсарой».

15.00 «Пойтахт».
15.20 «Аёл қалби». Т/с.
16.10 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Х/ф.

«Sport»

7.00 «Бодрое утро».
7.50 «Тет-а-тет».
8.00 «Хабарлар» (рус)

тинг жанглари.
22.55 «Кучли эрака». Бадийий фильм.
00.25 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ТВ-МАРКАЗ

07.00 Ўзбек наволари
07.30 Prime time (рус)
07.40 Ўзбек наволари

«ЎЗНТТ»

04.00 Курсатувлар тартиби
04.05 Барҳаёт наволар
04.25 «Зиё» студияси намойиш этади

07.00 «Улугимсан, Ватаним!» муסיкий дастур
07.30 «ХУДУД».
07.50, 20.50 «Сугдиёна» аёллар курсатуви

ЖУМА, 4 СЕНТЯБРЬ

«O'zbekiston»

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.05 «Изҳор».
7.10 ТелеТеатр: «Кувёлар конкурси».

19.20 «ТВ - шифокор».
19.30 «Ахборот». (рус).
20.05 Т/с «Туташ тақдирлар».

«Yoshlar»

7.00 «Салом, ёшлар!»
8.00 «Балои нафс». Т/с.
8.40 «Тасвир ва таассурот».

12.55 «Истиклол шукуҳи».
13.00 «ДАВР».
13.10 «Даврнинг боласи».

«Тошкент»

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Муҳаббат қаҳваси». Т/с.
9.20 «Карвонсарой».

13.00 «Салом, Тошкент!»
14.00 «Дунё» теледастури.
15.00 «Пойтахт».

«Sport»

7.00 «Бодрое утро».
7.50 «Тет-а-тет».
8.00 «Хабарлар» (рус)

ТВ-МАРКАЗ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Серил «ЖАССИГА ҲАШШАШИ ЙҮҚ» 3-фасл

«ЎЗНТТ»

04.00 Курсатувлар тартиби
04.05 Барҳаёт наволар
04.25 «Зиё» студияси намойиш этади

07.50 «Сугдиёна» аёллар курсатуви
08.00 «Якши кайфият»
08.30 «Янги авлод»

ШАНБА, 5 СЕНТЯБРЬ

«O'zbekiston»

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.10 ТелеТеатр: «Кувёлар конкурси».

00.05 «Рангин дунё».
00.30 «Ёшлар майдони».
01.00 «Ахборот». (рус).

«Yoshlar»

7.00 «Салом, ёшлар!»
8.00 «Балои нафс». Т/с.
8.45 «Яшаш сирлари».

16.10 «Даврнинг боласи».
16.20 «Миллий мультфильм».

«Тошкент»

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Муҳаббат қаҳваси». Т/с.
9.20 «Карвонсарой».

17.35 «Кундуз амакининг ҳикоялари». М/ф.
17.45 «Карвонсарой».

«Sport»

8.00 «Бодрое утро».
8.50 «Тет-а-тет».
9.00 «Хабарлар» (рус)

ринчи Осие уйинлари.
21.30 «Хабарлар»
21.55 «Аёл ифори».

ТВ-МАРКАЗ

07.00 Ўзбек наволари
07.30 Prime time (рус)
07.40 Ўзбек наволари

«ЎЗНТТ»

04.00 Курсатувлар тартиби
04.05 Барҳаёт наволар
04.25 «Зиё» студияси намойиш этади

06.30 «Асрлар садоси»
07.00 «Улугимсан, Ватаним!» муסיкий дастур
07.30 «ХУДУД» ахборот-таҳлилий дастури

ЯКШАНБА, 6 СЕНТЯБРЬ

«O'zbekiston»

5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Иқлим».
7.05 Миллий кино: «Очик дарс».
7.55 «Тонгги наволар».
8.00 «Ахборот».
8.35 ТВ - анонс.
«Болалар сайёраси»:
8.40 «Бизнинг кутубхона».
8.50 «Дамбо». М/ф.
9.55 ТВ - анонс.
10.00 «Саломатлик сирлари».
10.20 «Минг бир хунар».
10.35 «Ойдин ҳаёт». Токшоу.
11.20 «Оҳанрабо».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
13.00 «Иқлим».
13.05 «Кинотакдим».
13.30 Ҳинд киноси: «Қайната».
«Болалар сайёраси»:
16.20 «Айқ бўлгиси келган бола». М/ф.
17.35 «Шурданак». Ҳажвий кўрсатув.
18.05 ТВ - анонс.
18.10 Т/с «Турмуш чорраҳаларида».
18.50 «Рамазон туҳфаси».
19.10 «Олтин мерос».
19.20 ТВ - анонс.
19.25, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Тахлилнома». (рус).
20.00 ТВ - анонс.
20.05 Т/с «Денгиздан томчи».

20.35 «Кунгил кўшиқ истаиди».
20.50 ТВ - анонс.
21.00 «Тахлилнома».
21.40 «Азизим».
22.10 «Чупон қиз Манон». Б/ф.
23.55 Тунги наволар.
«Uzbekistan»
00.00 Курсатувлар дастури.
00.05 «Минг бир хунар».
00.20 «Оҳанрабо».
01.00 «Тахлилнома». (рус).
01.30 «Ойдин ҳаёт». Токшоу.
02.15 «Ўзбегим либослари».
02.45 «Ҳаёт сўқмоқлари».
03.05 «Денгиздан томчи».
03.35 «Рамазон туҳфаси».
03.55 «Олтин мерос».
04.00 «Тахлилнома».
04.40 Миллий кино: «Қор кўйнида лола».
05.45 Тонгги наволар.

«Yoshlar»

6.55 «Yoshlar» саломи.
7.00 «Тошкентнома».
7.30 «Табассум қил!»
8.00 Миллий кино: «Янги бой».
9.20 «Yoshlar-FM».
9.40 «Соғлик – бойлик».
10.00 «Ватанпарвар».
10.40 «Шерюрак». Т/с.
11.25 «Истиклол шуқуҳи».
11.30 Киноклассика: «Сиздан угина, биздан бугина».
12.50 «Табассум қил!»
13.00 «Инсон психологияси».
13.30 «Камолот хабарлари».

13.40 «Тонгги шудринг». Т/с.
14.30 «Истиклол саодати».
14.40 «Сунмас юлдузлар».
15.00 Киноклассика: «Ишдаги ишқ».
17.30 «Тошкент мушоираси».
17.40 «18 ёшинг муборак!»
17.45 «Самовий ишқ». Т/с.
18.45 «Янги мавсум».
18.55 «Тошкент-2200».
19.00 «ДАВР». Ҳафта якуни.
19.30 «Рўзгор мактаби».
20.00 «Тараннум».
20.40 Миллий сериал: «Оқуш».
21.30 «KINOMANIYA».
22.00 Ҳинд киноси: «Тасодифий учрашув».
00.30 «Тошкент илҳомлари».
00.40 «Юрт тинчлиги».

«Тошкент»

7.25 Курсатувлар тартиби.
7.30 «Салом, Тошкент!»
8.30 Бизнес-«Пойтахт».
8.35 «Муҳаббат қаҳваси». Т/с.
9.20 «Карвонсарой».
9.30 «Пойтахт».
9.40 «Анонс».
9.45 «Репортаж».
9.55 «Анонс».
10.00 «Телекуръер-маркет».
10.20 «Афиша».
10.30 «Пойтахт». (рус).
10.40 «Анонс».
10.45 «Бурон даракчилари». Б/ф.
12.20 «Саргузаштлар ороли».
12.45 «Истеъдод».
13.00 «Салом, Тошкент!»

14.00 «Анонс».
14.05 «Тентак фаришталар».
Сирдарё вилояти театрининг спектакли.
15.25 «Телекуръер-маркет».
15.45 «Карвонсарой».
15.55 «Болаликка қайтиб».
16.15 «Анонс».
16.20 «Менинг шахрим».
16.40 «Тошкентда латифа».
16.45 «Сув ёқалаб». Б/Ф.
18.15 «Телекуръер-маркет».
18.35 «Нима учун?»
19.15 «Сўз сизга».
19.55 «Анонс».
20.00 «Кинотакдим».
20.25 «Тошкент оқшомлари».
20.55 «Анонс».
21.00 «Туризм ҳақида». (рус).
21.30-00.15 «Кино SMS со звёздами»: «Австралия».
«Пока ее не было».
«Мамма миа».

«Sport»

8.00 «Бодрое утро».
9.00 «Хабарлар» (рус)
9.20 «Кувноқ стартлар».
10.00 «Хабарлар»
10.25 «ГОЛ».
11.25 «Аёл ифори».
12.05 «АВТОГраф».
12.30 Футбол. ўртоқлик учрашуви. Ўзбекистон – Эрон миллий терма жамоалари.
18.00 «Клоун Кири». Мультфильм.
18.05 «Фоторевю».
18.30 «Версия». Информационно-аналитическая программа.
19.05 Волейбол. Чемпионат

Европы.
20.05 «Спорт – менинг ҳаётим».
20.30 «Профринг».
21.30 «Талқин». Информацион-таҳлилий кўрсатув.
22.05 Футбол. жаҳон чемпионати саралаш учрашуви. Аргентина – Бразилия.
23.40 Футбол. жаҳон чемпионати. плей-офф. Баҳрайн – Саудия арабистони.
01.15 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ТВ-МАРКАЗ

07.00 Ўзбек наволари
09.30 Мультфильм
10.30 «Baby Terra Landiya»
11.00 Ўзбек наволари
11.30 «Изгой» худ. фильм
14.10 Ўзбек наволари
15.00 Сериал «ЖАССИГА УХШАШИ ЙҮК» 3-фасл
17.00 Ўзбек наволари
18.00 Prime time (рус)
18.10 Ўзбек наволари
20.30 «Кинокуръер»
21.00 Ўзбек наволари
21.30 «Премьера» (рус)
22.00 «ГЕРОЙ» худ.фильм
23.40 Миксер

«ЎзНТТ»

04.00 Курсатувлар тартиби
04.05 Барҳаёт наволар
04.25 «Зиё» студияси намойиш этади
05.00 «Буни ҳаёт дейдилар» бадий-маърифий дастур
05.30 Барҳаёт наволар
06.00 «Яхши кайфият»
06.30 «Асрлар садоси»

07.00 «Улугимсан, Ватаним!» мусиқий дастур
07.30 «Суюнчи» б/ф
09.00 Худудий телестанциялар лойиҳалари
09.15 Тонгги мусиқий бекат
09.35 НТТ да ҳажвия
10.00 Худудий телестанциялар лойиҳалари
10.20 «Муштарак манзил» мусиқий дастур
10.35 «Дийдор ширин»
11.35 «Сукунат тугёнлари»
12.00 «Йўқотилган йиллар» т/с
14.00 «ХУДУД» ахборот-таҳлилий дастури
14.30 «Пушти ранг пантера» б/ф
16.00 НТТда премьераси: «Бемби» мультфильм
17.00 Болалар соати: «Янги авлод»
17.45 Худудий телестанциялар лойиҳалари
18.00 «Асрлар садоси»
18.30 «Тарона»
19.00 «Зиё» студияси намойиш этади
19.25 «Буни ҳаёт дейдилар» бадий-маърифий дастур
20.00 «Сугдиёна» аёллар кўрсатуви
20.15 «Бебаҳо мерос» мусиқий дастур
20.30 «Парламент соати»
20.50 Юрт мадҳи
22.00 Кулги кечаси
21.30 «Якшанбада яхши дам» концерт дастури
22.00 НТТда премьераси: «Эркак» б/ф

МУНАЖЖИМЛАР БАШОРАТИ

Келгуси ҳафта учун

КҮЙ

Ҳафта давомида яқин қариндошлар билан муносабатни яхшилашга ҳаракат қилиб, низо, қарама-қаршилиқлар чиқишига йўл қўйманг. Бунинг учун гаров уйнаш, кимнидир тарафини олиш вазиятни мураккаблаштириб юборишини унутманг. Ҳар қандай шароитда ҳолис бўлганингиз маъқул. Ҳафтанинг биринчи ярмида янги режа тузиш, дўстлар даврасида бўлиш, мириқиб дам олишга имконият туғилиши мумкин.

СИГИР

Режадаги ишни амалга ошириш кўп ташвиш келтириши мумкин. Уни сифатли бажармасангиз яна тўғрилаш учун кўп овора бўлишга олиб келади. Фаолиятингизни ҳаёт оқимида қараб режалаштириш гарчи омад келтирмаса-да айрим муаммо ва қийинчиликларни ҳал этишда асқотади. Ҳафтанинг биринчи ярмида мақсад ва вазифаларни аниқлаб олинг. Иккинчи ярми жамоавий фаолият учун қулай.

ЭГИЗАКЛАР

Бу ҳафта давомида мириқиб дам олиш, вақтни хушнудлик билан ўтказишга бўлган истак голиб келиши мумкин. Аммо қийинчилик билан йиғилган жамгармани тезда совуриб юбориб, кейин «аттанг», деб қолмаслик керак. Ҳафтанинг биринчи ярми илм ўрганиш, дунёқарашни кенгайтириш учун қулайдир. Кўпчиликнинг диққат марказида бўлишингиз, бундан ўз манфаатингиз йўлида фойдаланиш имконияти туғилади.

ҚИСҚИЧБАҚА

Атрофдагиларнинг бироз ноодатий муносабатидан қайсар бўлиб қолишингиз, анъаналарга қарши чиқишингиз мумкин. Шошмасдан, ақлан иш юритиб, жараённи ўз фойдангизга буришга ҳаракат қилинг. Ҳафтанинг биринчи ярмида туйғуларни, ишқий муносабатларни намоеён этишга имконият туғилади. Иккинчи ярмида фан ва билимга қизиқиш анча кучайиши кутилмоқда.

АРСЛОН

Юлдузлар бу ҳафтада асосиз шубҳаларга боришингиз мумкинлигидан дарак берапти. Бироқ сиз тушиб қолган вазиятда шубҳа қилиш ўринлидай туюлади. Бу пайтда ҳар қандай шубҳали ишлар ва музокаралардан воз кечиш лозим. Нотаниш кишилардан эҳтиёт бўлиб, ҳар бир маълумотни синчиклаб текшириб кўринг. Ҳафтанинг иккинчи ярмида таваккал ишларга дуч келиш мумкин. Ўйланмай қилинган ишдан четроқ юрган маъқул.

БОШОҚ

Ҳафта давомида молиявий режалар тузишга маслаҳат берилмайди. Пул масаласига жиддий ёндашишга тўғри келади. Дўстларнинг таклифига ишониб, даромадсиз лойиҳага аралашиб қолишдан эҳтиёт бўлинг. Ҳафтанинг биринчи ярмида саломатликни сақлаш, мустаҳкамлаш учун янги имкониятлар туғилиши кутуляпти. Иккинчи ярмида эса янги танишувлар учун қулай бўлади.

ТАРОЗИ

Бу ҳафта нисбатан ҳис-ҳаяжонга тўла бўлиши кутилмоқда. Кўзлаган мақсадга эришиш учун сиздан қатъиятлик ва жасурлик талаб этилади. Катта вазифани бўлиб-бўлиб бажаришни маслаҳат берамиз. Ҳафтанинг биринчи ярмида янги танишувлар, ишқий учрашувлар бўлиши кутилмоқда. Иккинчи ярми эса маиший масалаларни ҳал этишга сарфлашингиз мумкин. Оилавий юмушларга кўпроқ вақт ажратинг.

ЧАЁН

Ҳафта давомида ўзгалар таъсирига тушиб қолишдан эҳтиёт бўлинг. Нотаниш кишиларга ишониб фирибгарлар тузоғига илиниб қолиш мумкин. Диний мутаассиблар таклифини рад этишни маслаҳат берамиз. Оилавий муносабатларни ижобий ҳал этишга ҳаракат қилинг. Болалар тарбиясига эътибор бering. Спорт билан шуғулланиш, мириқиб дам олиш, тантаналарда иштирок этиш имконияти туғилади.

ЕЙ

Юлдузлар бу ҳафтада ҳар қандай ишда эҳтиёткор бўлишни маслаҳат берапти. Эҳтиросга берилиш, таваккалчилик, ўйламай қилинган иш кўнгилсиз воқеаларга сабаб бўлиши мумкин. Ҳафтанинг биринчи ярмида омад келтирадиган янги муносабатларни бошлаш имконияти туғилади. Иккинчи ярми оилавий масалаларни ҳал этишга қулай бўлади.

ТОҒ ЭЧКИСИ

Ҳафтанинг биринчи ярми молиявий масалаларни ҳал этишнинг айна вақтидир. Шахсий даромадни кўпайтириш, омадли харид ишлари учун ҳам қулай сафарлар бўлиши мумкин. Сизнинг мақсадингиз шериклар, яқин кишингиз мақсадига тўғри келмаслиги, бу эса қарама-қаршилиқлар келтириб чиқариши эҳтимолдан холи эмас. Саломатликни сақлашга ҳам эътибор бериш лозим.

ҚОВҒА

Бу ҳафтада саломатликни тиклаш, мустаҳкамлаш учун кўпроқ вақт ажратишни маслаҳат берамиз. Ўзбилармонлик қилиб дори-дармон ичиш, даволаниш касалликни зўрайтириб, оғир асорат қолдириши мумкинлигини эслатиб ўтамиз. Шифокор маслаҳатига амал қилиш, саломатликни яхшилашга омил бўлади. Ҳафтанинг биринчи ярми ҳис-туйғуларга бой бўлиши кутуляпти. Иккинчи ярми молиявий масалаларни ҳал этишга қулайдир.

БАЛИҚ

Мазкур ҳафтада янги танишувларга йўл қўймасликни маслаҳат берамиз. Чунки янги танишув жиддий муносабатларга йўл очиб, кўнгилсиз ҳодисаларга олиб келиши мумкин. Ҳафтанинг биринчи ярми тинч, осуда ўтиши, дам олишга қулай бўлиши кутуляпти. Иккинчи ярми эса сиздан фаоллик талаб этади. Ҳис-ҳаяжонга берилиб кетмасликни эслатиб ўтамиз. Дам олиш учун вақт ажратиш, кўнгилли ўтказишга ҳаракат қилинг.

Маънавиятни ошириш, уни бойитиш ва мустақамлашда музей ва санъат кошоналаридан театрларнинг алоҳида ўрни бор. Айниқса, музейлар кишиларнинг дунёқарашини кенгайтиради, тарих, ўтмиш ва бугунни қиёслашда муҳим аҳамиятга эга. Шу жиҳатдан олганда мамлакатимизда музейлар фаолиятига катта эътибор берилляпти. Жумладан, пойтахтимиздаги кўплаб музейлар ҳар куни минглаб шахарликлар ва меҳмонларга хизмат қилмоқда. Азим шахримизнинг табаррук тўйи арафасида ана шу музейларнинг айримларида бўлдик.

Яккасарой туманидаги Ракатбози маҳалласида жойлашган Ўзбекистон амалий санъат музейининг тарихи ўтган асрнинг йигирманчи йилларининг охирига бориб такалади. 1927 йилда ўзбек ҳунармандлари ва усталарининг энг яхши ижод намуналари кўрғазмаси ташкил этилган эди. Кейинчалик бу доимий кўрғазма мақомини олди. «Ўзбекистон халқ ҳўжалиги кўрғазмаси» номи остида йилдан-йилга турли экспонатлар, жумладан, илгариги даврларда қўлда тайёрланган, тикилган кашталар, дўппилар, заргарлик, ҳунармандчилик буюмлари, гиламлар ва шунга ўхшаш халқ амалий санъати намуналари билан бойиб борди. Ушбу экспонатлар, яъни ана шу халқ амалий санъати дурдоналари 1937 йилнинг 7 июлида Тошкентда очилган ҳунармандчилик музейида намойиш этила бошланди. Кейинчалик, 1960 йилда музей «Ўзбекистон амалий санъати доимий кўрғазмаси» номи олди. Мустақиллик йилларида ушбу кўрғазмага ҳам алоҳида эътибор қаратилди ва Давлат амалий санъат музейи мақомига эга бўлди.

Бугунги кунда музей хазинасида XIX асрнинг биринчи ярмидан то ҳозирги кунимизгача бўлган даврда қўли гул усталар томонидан яратилган бебаҳо амалий санъат дурдоналари йиғилди. Экспонатларни бадиий жиҳатдан уч гуруҳга бўлиш мумкин. Биринчиси, қадимий анъаналар асосида яратилган амалий санъат асарлари. Иккинчиси, XX асрнинг иккинчи ярмидан бошлаб, халқ усталари анъанавий услубни сақлаб қолган ҳолда уни ўз ижодий услуби билан ривожлантириб, бадиий безак билан бойитилган санъат асарлари. Учинчиси эса бугунги кун амалий санъати тараққиётидан келиб чиқиб, ранг-баранг турфа нақшлар билан безатилган, замонавий санъат талаблари даражасидаги етук асарлардан иборат. Экспонатлар 20 дан ортик номдаги экспозициялар остида намойиш этилади.

Музейида сақланаётган нодир халқ бадиий ҳунармандчилиги намуналари: ганч, ёғоч ўймакорлиги, наққошлик, мисгарлик, заргарлик, кулолчилик, гиламдўзлик каби санъат асарлари бизнинг тарихимиз, маънавиятимизнинг бой дурдоналаридир.

Пойтахтимиздаги Ўзбекистон давлат санъат музейи тўққиз йилдан сўнг ўзининг бир асрлик тўйини нишонлайди. У Марказий Осиёдаги энг йирик музейлардан биридир. Шарқ ва Ғарбий Европанин ноёб санъат асарларини ўзида жамлаган бу музей 1918 йилда 500 экспонатни ўз ичига олган кичик тўпламдан ташкил этилган эди.

Ўтган қарийб бир аср давомида музей коллекцияси 50 мингга яқин экспонатлар билан бойиди. Бу ерда Шарқ мамлакатлари, рус ва Ғарбий Европа санъати асарларига кенг ўрин берилган. Бундай хилма-хил экспонатлар тўплами Марказий Осиё ҳудудидаги бошқа бирор музейда йўқ.

Биз табиатни севамиз, уни асрашга ҳаракат қиламиз. Флора ва фауна дунёсининг камёб нусхала-

рини Қизил китобга киритамиз, музейларда сақлаймиз. Чунки табиат инъом этган бу ажойиботларни келгуси авлод ҳам билиши, кўриши керак. Ана шу мақсадда 1876 йил июль ойида ташкил этилган Ўзбекистон давлат табиат музейи дастлаб табиатшунослик, антропология ва этнография билан қизиқувчиларнинг тўплаган экспонатларидан иборат бўлган ва «Тошкент музейи» деб номланган.

нинг 2000 йиллигига бағишланган Ўзбекистон музейлари фестивалида фаол иштирок этгани учун II даражали диплом билан, Тошкент шахрининг 2200 йиллигига бағишланган Ўзбекистон музейлари фестивалида фаол иштироки учун II даражали диплом билан тақдирланди.

Мустақиллик йилларида Юртбошимиз ташаббуси билан «Олимпия шон-шўхрати» музейи ташкил этилди ва олимпия ҳаракати га ихтисослаштирилган жаҳондаги олтинта музейнинг энг йирикларидан бирига айланди. Халқаро олимпия кўмитаси ушбу музейга ўзининг Лозаннадаги олимпия музейи филиали мақомини берган. Музей фаолиятининг асосий йўналишлари олимпия ҳаракатини, спортнинг миллий турлари ва халқ ўйинларини кенг тарғиб этиш, олимпия ҳаракати бўйича илмий-тадқиқот ишларини олиб бориш, жамиятда соғлом турмуш тарзини қарор топ-

тироқи, эришган ғалабаларига бағишланган экспозицияларида антик давр ва замонавий Олимпия ўйинларига тааллуқли қадимий тангалар, медаллар, эсдалик нишонлари, кубоклар, ҳайкаллар, рангтасвир ва графика асарлари почта маркалари, плакатлар, дастурлар, таклифномалар, китоблар ва рисоалар, бошқа босма материаллар, видеоматериаллар, фотосуратлар ҳам мавжуд.

Музейида мунтазам равишда Олимпия ўйинлари, Осиё ўйинлари, жаҳон биринчиликлари, нуфузли халқаро мусобақалар ғолибларини шарафлаш тантанали маросимлари, Халқаро Олимпия Кўмитаси, Осиё Олимпия Кенгаши, халқаро спорт федерациялари томонидан спорт мурабийлари, ҳакамлар учун халқаро семинарлар, машқлар ўтказиб турилади.

Пойтахтимизда музейлар кўп, мустақиллик йилларида уларнинг сони янада ортганини айтиб ўтиш

эришгач, театр фаолиятида кескин ўзгаришлар рўй берди. Ижодий жамоа ҳар томонлама эркин иш юритиш, репертуар тузиш имкониятига эга бўлди. Театр биноси 2001 йилда миллий меъморчилигимиз ва замон талабларига мос қилиб қайта таъминланди. Таъмирдан сўнг бино бутунлай янги қиёфага эга, замонавий техник-муҳандислик асбоблари билан жиҳозланди.

1928 йилда Ўзбекистон ёшлари театри, 1929 йилдан эса Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон давлат академик катта театри, Республика ёш томошбинлар театри томошабинларга хизмат кўрсата бошлаган. 1934 йилдан Ўзбекистон академик рус драма театри, 1939 йилдан Муқимий номидаги ўзбек давлат муסיқий театри, Республика кўғирчоқ театрлари фаолият кўрсатиб келяпти.

Ўзбекистон кўғирчоқ театри ўз фаолиятини бошлагунга қадар халқ кўғирчоқбози Пўлатжон Дониёров раҳбарлигидаги кичик бир труппа эди. Давлат кўғирчоқ театрига асос солган П. Дониёров унинг издошлари С. Ҳорова, Е. Подгурская илк даврларда ўзбек халқ кўғирчоқ театри анъаналари ва рус кўғирчоқ театри тажрибаларига суяниб иш олиб борган. Жамоа ўз ишини болалар театри сифатида бошлаган бўлса-да, Иккинчи жаҳон уруши даврида катта ёшдаги томошабинларга ҳам хизмат қилган. Ватанпарварлик мавзусидаги концерт, сахна кўринишлари билан халқ оммасининг куч-қудратини ифодалаб турарди. Йиллар давомида жамоа спектакллардаги уйғунлик, кўғирчоқ яшаш ва уларни ўйнатиш услубини мукаммаллаштириш масаласига кўпроқ эътибор бера бошлайди. 1969 йил 15-20 сентябрь кунлари Урта Осиёнинг Тошкентда ўтказилган биринчи фестивалида театр, Зулфия ва С. Сомова ҳаммуаллифлигидаги «Семурғ», Е. Череповетскийнинг «Қойил, Чиевжон» номли спектакллари билан қатнашиб яхши баҳо олди. 1966 йилда театр қошида 2 йиллик театр студияси ташкил этилиб, унинг илк қалдирғочлари ўз дастурларини 1972 йил Ҳиндистонда намойиш этган. Йил совринларини қўлга киритган. 1979 йил октябрда театр мухташам замонавий бинога кўчди. Бино Ҳамид Олимжон достони, Зулфия ва С. Сомова инсценировкаси асосида ишланган «Ойгул ва Бахтиёр» спектакли билан очилди. Ва шу йили Осиё мамлакатлари кўғирчоқ театрларининг биринчи халқаро фестивалида ғолиблар қаторидан жой олди. Йиллар давомида ранг-баранг эртақ ва спектакллар яратилди, ижро этилди, муваффақият қозонди.

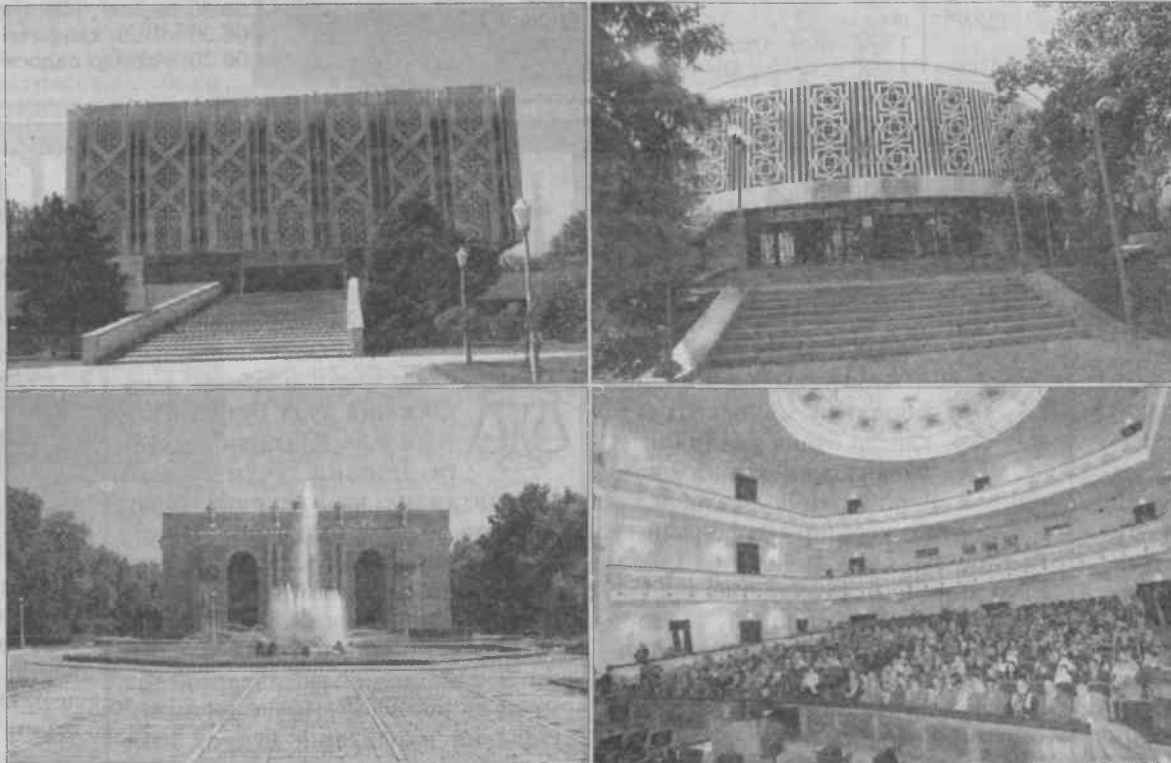
Алишер Навоий номли ўзбек давлат академик катта театри ҳам юртимиздаги нуфузли санъат кошоналаридан биридир. Шарқ меъморчилиги анъаналари асосида бунёд этилган театр пойтахтимизнинг энг кўркем бинолари қаторида тилга олинади. Театр ижодий жамоаси опера ва балет санъатини ривожига катта ҳисса қўшаётганини жаҳондаги йирик санъатшунослар эътироф этишади.

Муқимий номли муסיқали драма ва комедия театрининг спектакллари ўзининг жозибадор кўшиқ ва куйлари билан ажралиб туради. Бу ерда ўзбек миллий театр санъатининг дарғалари Раззоқ Ҳамроев, Лутфином Саримсоқова, Соиб Ҳўжаевлар ижод қилишган.

Шаҳарнинг бундай номдор, ҳашаматли театрлари, музейлари, санъат саройлари кўп. Улар пойтахтимизнинг жамолига янада фусун бағишлаш билан бирга маънавиятимиз мезони сифатида халқимизга хизмат қилмоқда.

Гули Нигор АВАЗОВА.

МАЪНАВИЯТИМИЗ МЕЗОНЛАРИ

Мазкур музей ўз йўналиши бўйича нафақат Ўзбекистонда, балки Марказий Осиёда ҳам ягона ҳисобланади. У аввал Туркистон халқ музейи, Ўрта Осиё табиат музейи ва ишлаб чиқариш кучлари, Фанлар академиясининг табиат музейи, 1935 йилда Ўзбекистон Давлат табиат музейига айлантирилган. Музейнинг асосий вазифаси республикамиз табиатини муҳофаза қилиш, йўқолиб бораётган ўсимлик турларини асрашдир. Бунинг учун минглаб экспедициялар уюштирилиб, флора-фауна дунёсига оид экспонатлар йиғилган. Ҳозирда музейнинг илмий жамғармасида 380 мингдан ортик ботаника, зоология, геологияга оид намуна мавжуд бўлиб, уларнинг 350 мингдан ортигини ҳашаротлар коллекцияси, энтомология фонди ташкил этади. Амалга оширган ишлар натижасида музей бир неча бор тақдирланган. Жумладан, 1967 йилда мамлакатимизда ўтказилган музейлар кўригида биринчи ўринни эгаллаб унга «Ўзбекистондаги энг яхши музей» унвони берилган, 2005 йил «Эко-сан», халқаро ташкилоти томонидан экотуризм ва барқарор ривожланиш халқаро кўрғазмасида фаол иштирок этгани учун диплом билан, 2007 йилда Марғилон шахри-

тиришга кўмаклашишга қаратилган. Икки мингдан ошқик экспонатлар ичида Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан музейга совға қилинган, Юртбошимизга халқаро олимпия ҳаракати ва спортни ривожлантиришга қўшган улкан ҳиссаси учун берилган Халқаро Олимпия кўмитасининг Олтин ордени, Миллий олимпия кўмиталари ассоциациясининг Олтин ордени, Ҳаваскор курашчилар халқаро федерациясининг Олтин маржони ҳамда Халқаро бокс федерацияси, Профессional теннис бўйича, Кураш бўйича ҳамда бошқа халқаро спорт федерациялари томонидан тақдим этилган кубоклар, бошқа совғалар алоҳида ўрин эгаллайди.

Шунингдек, Халқаро Олимпия кўмитаси, Осиё Олимпия кенгаши, машҳур спортчилар томонидан тақдим этилган эсдалик совғалари, Олимпия ўйинлари, жаҳон биринчиликлари, Осиё ўйинлари ғолиблари ва совриндорлари нишонлари, спорт анжомлари, кубоклар, Олимпия ўйинлари машъалалари музей экспозициясига қўйилган.

Музейида Жаҳон ёзғи ҳамда қишки Олимпиадалар ўйинлари, Осиё ўйинлари тарихи, уларда Ўзбекистон спортчиларининг иш-

жоиз. Улар маънавиятимизни юксалтиришга ҳисса қўшаётгани билан ҳам аҳамиятлидир.

Маънавиятимизнинг мезонларидан яна бири бу театр санъатидир. Юртимизда театр санъатини шаклланишида Ўзбек миллий академик драма театрининг ўрни алоҳида аҳамиятга эга. У 1913 йил Тошкентда ташкил топиб, 1914 йилнинг 27 февралда М. Бехбудиининг «Падарқуш» асари асосида тайёрланган томоша билан очилган. Дастлаб труппа сифатида фаолият кўрсатган театрнинг бадиий раҳбари Абдулла Авлоний эди. Мунавварқори Абдурашидхон сингари Тошкентнинг мўътабар кишилари маънавий ва моддий жиҳатдан труппага ҳомийлик қилишган. 1918-1921 йиллар Маннон Уйгур, Фулом Зафарий, Бадриддин Аъламовлар бошчилигидаги Аброр Ҳидоят, Абдурахмон Акбаров, Фатхулло Умаров, Карим Ёқубов, Шокир Нажмидинов, Музаффар Муҳаммедов, Етим Бобононов, Сайфи Олимов, Босит Қориев, Обид Жалилов сингари театр келажига йўл очган актёрлар репертуарини таъминлаган Абдурауф Фитрат, Ҳози Юнус, Чўлпон, Хуршид ва бошқа драматургларнинг хизматлари катта.

Ўзбекистон мустақилликка

ХУСАЙН ВОИЗ КОШИФИЙ МЕРОСИНИНГ АҲАМИЯТИ

Алишер Навоий замонасида яшаган Хусайн Воиз Кошифий Шарқнинг машҳур алломаларидан бири бўлган. У ахлоқ, тарих, тасаввуф, нужум (астрономия), риёзиёт, фикҳ соҳаларига доир асарлар яратган. Унинг «Футувватномаи султоний», «Ахлоқи Мухсиний», «Рисолаи Ҳотамия», «Анвори Сухайлий», «Лавомеъ ул-қамар», «Лубби лубоби Маснавий», «Маҳбуб ул-зуҳал», «Бадоеъ ул-афкор фи саноеъ ул-ашъор», «Жавоҳир ул-тафсир» каби ўнлаб асарлари беш юз йилдан бери шарқда одоб ва ахлоқ дастури сифатида ўқиб келинмоқда. Хусайн Воиз Кошифий Алишер Навоийнинг мухлиси, шогирди ва дўсти бўлган. У «Тафсири Хусайний» ва «Жавоҳир ул-тафсир ат-муҳфат ул-Амир» номли тафсир асарларини Алишер Навоийга бағишлаб ёзган.

Алишер Навоий «Маҷолис ун-нафойис» асарида бу воиз ҳақида шундай маълумот беради: «Мавлоно Хусайн Воиз — «Кошифий» тахаллус қилур, Сабзаворлиқдур. Йигирма йилга яқин борким, шаҳрдадур ва Мавлоно Zufунун рангин ва пуркор воқе булбугур. Озфан бўлғайким, дахли бўлмағай. Хусусан, ваъз, иншо ва нужумки, анинг ҳаққидур ва ҳар қайсида мутааййин ва машҳур ишлари бор ва мусаннафотидин бири «Жавоҳир ул-тафсир» дурким, «Ал бақара» сурасин бир мужаллал битибдурким, мунсифи қатъ била юз жуз бўлғай. Бовужуди барча хиралиқ ва донолиқ шаҳр шўхларидин бир Хожа Ҳофизнинг бу матлаъин битиб, минбарининг устига қўйғондур, будурким: *Воизон кин жилава бар меҳробу минбар мекунад, Чун ба хилват меваванду кори дигар мекунад.*

Олиб ўқуғач, кўп мутағаййир ва музтариб бўлиб, хили хорижи мабҳас сўзлар айтиб, неча вақт ваъз айтмади. Хасми номаълум худ ўз мақсудин ҳосил қилди. Аммо Мавлоно қилғонининг хато эрканига воқиф бўлғач, яна ўз иши бошига борди. Бормаса икки хато бўлур эрди. Бок йўқдур, айбсиз Тенгридур».

Навоийнинг бу сўзлари Хусайн Воиз Кошифий баркамол инсон бўлганлигидан далолат беради. Куръони каримдаги биргина «Бақара» сураси шарҳига юз табоқ ҳажмдаги тафсир бағишлаш улкан донишмандликни талаб этарди. Бу — сура нақадар батафсил, майдалаб, мағзи чақилиб, оммабоп ва оммафаҳм услубда шарҳланганини кўрсатади.

Хусайн Воиз Кошифийнинг асарларини ўрганиш билан шарқ маънавиятининг ўша даврдаги илғор усулларидан хабардор бўлибгина қолмай, таълим ва тарбия олишда муҳим қўлланма эканлигини англаш қийин эмас. Масалан, «Футувватномаи султоний» асарида нутқ одобни тўғрисида муфассал тафаккур юритадики, бунинг маҳсули нутқ одобни низомномасидай шаклланди. Мутафаккирларимизнинг наздида тил суҳбат ва нутқ одобининг бирдан-бир воситасидир. Уни ниҳоятда эҳтиёткорлик билан ишлатишгина нотикни мақсадга муяссар этиши мумкин.

Ҳаётда, инсонлараро муомалада тилнинг фаолиятига эҳтиёж ва зарурат жуда катта. Қуйидаги ҳолатларда тилни суҳбатга очиш лозим ҳисобланади: Зарурат тақозоси билан кўнғилдаги яширин сирларни ошкор этиш, мазлумларнинг фарёдига, нидосига, илтижосига жавоб бериш, мазлумларга мадал бериш мақсадида сўз айтиш. Зотан, бу ҳолатларда кўнғил енгил тортади, айтилган сўзлар мазлумларни золимлар зулмидан озод этиши мумкин.

Тилдан фойдаланиш билан бирга, кези келганда, тилни сақлаш ҳам катта аҳамиятга эга. Тилни асраш ўзни асраш, тинчликни сақлаш, инсонлар аро муомала, муносабат мувоzanатини меъёр-

лаштиришга сабаб бўлади. Хусайн Воиз Кошифий тилни сақлаш лозим бўлган ҳолатларни қуйидагича кўрсатади: «Биринчи, ёлғон гапиришдан, зеро, ёлғончи худонинг душманидир. Иккинчи, ваъдага хилоф гапириш ва мунофиқона сўз айтишдан. Учинчи, гийбат ва бўҳтон гаплардан, чунки бўҳтон фосиқлар ишидир. Тўртинчи, беҳуда баҳсу муноқашадан, айб қилишдан ва гап ташишдан. Булар шайтон васвасига киради. Бешинчи, ўзини мақташ ва таърифлашданки, бу худбинликка олиб келади. Олтинчи, навкар ва хизматкорларни лаънатлашдан. Еттинчи, қарғашдан, дуоини бад қилишдан, чунки бу жону дилнинг офатидир. Саккизинчи, мазах-масхара қилиш ва ҳазил-хузуддан».

Одамзоднинг ички маънавий олами, шарафи, обрў-эътибори унинг нутқида намоён бўлади. Суҳбат ва нутқ одобига риоя қилмаган киши эса шараф ҳамда обрў-эътибордан маҳрум бўлади. Маънавий қиёфасининг ночорлигини намоён қилиш этиб кўяди. Сўз муқаддас нарса, шундай экан, у фақат эзгулик учун хизмат қилиши керак. Сўз тўғри, ўрнида, вақтида айтилган ва ҳақиқатни илгари сурадиган бўлиши лозим. Ҳатто, жуда танг аҳволда қолганда ҳам одам ҳақиқатни айттолмас экан, ҳаққоний гапиролмас экан, ло-ақал ёлғонни ҳам гапирмасин. Жим турсин. Ёлғон гапирмасликнинг ўзи ялпи рост-гўйликдир.

Сўзлаш ҳам, тинглаш ҳам жуда катта масъулият ва маданиятнинг талаб қилувчи инсоний фазилатлардир. Агар инсон яхши сўзласа-ю, тинглашни билмаса ёхуд тингласа-ю, сўзлаёлмас, бу ҳам маънавий ноқислик аломатидир.

«Агар сўз сеникими ёки сен сўзникими, деб сўрасалар, айтгил: мен сўзники ва сўз меникидир, чунки сўз инсонлик дарахтининг мевасидир, дарахтни мевадан, мевани эса дарахтдан ажратиб бўлмайди. Агар нуқсонли сўз қайсидир, деб сўрасалар, Худо ва Расулнинг сўзига мувофиқ келмайдиган сўз, деб жавоб бергил», — дейди Хусайн Воиз Кошифий.

Дарҳақиқат, айтилган сўз одам учун фарзанди жигарбандидай бир нарсадир. Ота-она фарзандидан тонолмагани сингари, ўз сўзидан ҳам тонолмайди. Фарзанд ҳам ота-онадан тонолмагани каби, сўз ҳам суҳандоннинг ўзиники. Шунинг учун айтиладиган сўзга масъуллиқ ота-онанинг фарзандга, фарзанднинг ота-онага масъуллиги даражасида бўлмоғи лозим. Элга фойда келтирадиган фарзанд қобил, бировга зарари тегадиган фарзанд эса ноқобил саналади. Сўз ҳам

шундай. Бировга нафи тегадиган сўз яхши саналади ва у ўз эгасига шараф келтиради. Бировга зарар етказадиган сўз эса ёмон ҳисобланади ва сўзловчинини бадном этади.

Хусайн Воиз Кошифий воизлик ҳақидаги асарида кишилар олдида сўзамоллик қилган киши ҳар бир гапни унинг мазмунига қараб айтиши ва ўзини ана шу гап мазмунига мос равишда тутиши кераклигини ўқтиради. Бу ҳозирги кунда нотиклик қилаётганларга ҳам таллуқли, албатта. Суҳандон ёки нотик гапираётган сўзнинг мазмунини эшитувчиларга англатиш, етказиш учун ҳар бир жумлани тўғри талаффуз этишдан ташқари ҳаракати ва ўзини тутиши билан янада таъсирчанлигини ошириши керак.

Суҳандонлик одоби шулардан иборатки, суҳандон, аввало, имон-эътиқолли бўлсин; иккинчидан, суҳандонлик мавқеидан ғаразли ниятда ва қасд олиш учун фойдаланмасин; учинчидан, бойликка, ҳирсу тамага берилган бўлмасин; тўртинчидан, мадҳа ошириб муболага қилиш билан шуғулланмасин; бешинчидан, давра, тўй-маърака манфаатини кўзлаб гапирсин, мавқеини суийистеъмол қилиб, ўз-ўзини тарғиб қилиш, ўз шахсиятини улуғлаб кўрсатишдан сақлансин; суҳандонлик бурчини сўзни сўзга улаш деб тушунмасин, узундан-узюқ гапириб, аравани қуруқ олиб қочмасин, балки давра аҳлини, меҳмон ва мезбонларни маҳорат билан сўзлатсин, уларнинг кўнғилларидаги гапни топсин, кулфи дилларини очсин.

Суҳан аҳлининг бир-бири билан ўзаро муносабатлари одобда қуйидаги қоидалар мавжуд: аввало, улар бир-бирлари билан дўст, ўзаро ҳамкор, ҳамжиҳат, маслакдош, бўлсинлар; бир-бирлари билан келишмай иш бошламасинлар; ҳирсу ҳавас билан рақобатга киришмасинлар, ожиз-бечораларни сафларидан суриб чиқармасинлар; бир-бирларини ҳурматларини сақлашда қилча гумон-шубҳага йўл қўймасинлар, токи ҳамма ерда, ҳамма вақт муҳта-

рам, азиз ва ҳамкор бўлсинлар.

Қиссахоликнинг аҳамиятини XV асрдаёқ Хусайн Воиз Кошифий шундай таъкидлайди: «Шуни билки, қисса ўқиш ва қисса эшитишнинг фойдаси катта. Биринчидан, киши ўтган аждодларнинг иши ва аҳволдан хабардор бўлади. Иккинчидан, одам ғаройиб ва ажойиб воқеа, саргузаштларни эшитса, фикри ва кўзи очилади. Учинчидан, ўтганларнинг заҳмату ўқубатларидан хабардор бўлса, ҳеч ким бу дунёда ташвиш-ғамдан озод эмаслигини англаб, кўнгли таскин топади, тасалли бўлади. Тўртинчидан, ўтган подшолар давлати ва мулкнинг заволани эшитса, дунё молига меҳри сусаяди, бойлик кишига вафо қилмаслигини билиб олади. Бешинчидан, қисса эшитган беҳад кўп ибрат олади, тажриба ортттиради. Бас, маълум бўладиким, ўтмиш аждодларнинг қиссаларида фойда кўп, агар бўлиб ўтган воқеалар бўлса, айтувчи ва ўқувчи билан бирга эшитувчи ҳам ундан наф топади ва агар ғайри воқеъ (тўқима) бўлса, айтувчи учун гуноҳ ҳисобланса-да, аммо эшитувчи учун фойдали ва савобдир...»

Қиссахолик ва суҳандонларнинг мавқе-мартабаси ўтмишда улуғ бўлган. Йигинларда уларни давранинг бошига баланд курсига ўтказишган. Подшолар сўз ҳунарида ном қозонган кишиларни сийлаб, ўз ҳузурларидаги курсига тақлиф этганлар.

Қиссахолик ҳикоят, ривоят ва насрий қиссалар айтиш ҳамда шеърхоликка бўлиниди.

Шу ўринда ўтмишда ҳозиргидек оммавий ахборот воситалари бўлмаган шароитда қиссахоликнинг аҳамияти катта бўлганини айтиб ўтиш жоиз. Хусайн Воиз Кошифийнинг қиссахоликни улуғлаганининг боиси ҳам шундаки, қисса айтувчи, шеър ўқувчи уни тинглаганларни одоб-ахлоқли бўлишга чақирган. Гарчи асосий мавзулар диний масалаларда бўлса ҳам, исломда инсон маънавиятини ошириш учун уламолар, алломалар томонидан битилган китоблар, ривоятларга катта ўрин берилган. Шунинг назарда тутган ҳолда қиссахолик ўша давр кишиларини тарбиялашда муҳим аҳамиятга эга бўлган деган хулосага келишимиз ўринли бўлади.

Қиссахолик ва афсона айтувчилар шунчаки оғзига келганини айтиб юрадиган ваъзхоноклар эмас, илмли, маърифатли кишилар бўлишган. Халқ кўп йиғиладиган масканлар, масжид ва мадрасалар, кишилар гавжум жойларда махсус йиғин ўтказиладиган жой бўлмаса, соя-салгин жойларда кишиларни йиғиб, маърифий масалаларда нотиклик қилганлар, кишиларни тарбиялашда катта ўрин тутадиган ривоят ва афсоналарни айтиб, уларни тўғри йўлга солишган. Маънавиятга катта эътибор берилётган ҳозирги замонда қадимда катта аҳамиятга эга бўлган шу анъаналарни тиклаш фойдалан холи бўлмасди.

Улуғ суҳандон устозлар: назм — қиссахоликда бамисоли таомга солинадиган туздир — агар кам бўлса, таом таъмсиз бўлади ва агар кўпайса, шўр бўлади, деган эканлар. Ёлғон ва ишонарсиз сўзларни гапирмасинки, элнинг назаридан қолади. Кинояли, тушунилмайдиган, мавҳум сўзларни қўллаб тингловчиларни ранжитмасин. Тамагирлик, гадойлик қилиб одамларни ўзидан бездирмасин. Қиссахоликни ҳаддан ташқари тез тугатмасин, ортиқ чўзмасин ҳам, ўрта меъёрни сақласин.

Хусайн Воиз Кошифийнинг комил инсон маънавий-маърифий қиёфасининг бошқа жиҳатларига тегишли сабоқлари ҳам кўп. Манбаларда унинг фалсафа, ахлоқ, тилшунослик, адабиётшунослик, сиёсат, дин тарихи, воизлик, шеър санъати каби фанларга оид 200 дан ортиқ асарлар ёзгани қайд этилган. Унинг 45 номдаги асарларининг 197 қўлёзма ва 75 тошбосма нусхалари Ўзбекистон Фанлар академиясининг Шарқшунослик институтида сақланади.

Хусайн Воиз Кошифий меросининг аҳамияти шундаки, унинг асарларида инсоний фазилатларни улуғлаш билан бирга унга эришиш йўллари ҳам кўрсатилган. Яъни, кишиларни одоб ва ахлоқ бобида тарбиялашда беқиёс хизматга эга. Унинг асарларида кўҳна шарқ маънавиятининг дурдоналарини кўриш мумкин. Кишилар маънавиятини оширишда катта ўрин тутганлиги билан ҳам асарлар бўйи ўз аҳамиятини йўқотмай, гавҳар янглиғ тобора ярқираб, жилоланиб турибди.

Нусратулло ЖУМАХҲА,
Тошкент Давлат юридик институти
профессори, филология фанлари
доктори.

Улуғ суҳандон устозлар: назм — қиссахоликда бамисоли таомга солинадиган туздир — агар кам бўлса, таом таъмсиз бўлади ва агар кўпайса, шўр бўлади, деган эканлар. Ёлғон ва ишонарсиз сўзларни гапирмасинки, элнинг назаридан қолади.

АЖДОДЛАРГА МУНОСИБ ЭҲТИРОМ

Президентимиз ташаббуси билан пойтахтимизда мустахлакчилик даври қурбонлари хотирасини абадийлаштириш мақсадида «Шаҳидлар хотираси» ёдгорлик мажмуи бағрида «Қатағон қурбонлари хотираси» музейи ташкил этилди. Қарияларимизнинг айтишича, бир вақтлар бу ерда ёлғиз юришга киши юраги бетламас экан. Шу қаровсиз ерда халқимизнинг не-не асл фарзандлари отилган, бекафан, бежаноза кўмиб ташланганлиги кўпларнинг хаёлига келмаган ҳам. Айнан шу ерда миллатимиз ифтихори бўлмиш – Абдулла Қодирий, Абдурауф Фитрат, Абдулхамид Чулпон сингари кўплаб зиёлилар шафқатсизларча қатл этилган. Тарихнинг не-не талотўпларига гувоҳ бўлган мазкур хилват жой истиқлол шарофати билангина бугун таниб бўлмас бир қиёфа касб этди, зиёратгоҳ қадамжозга айланди.

Аслида, «Қатағон қурбонлари хотираси» музейининг айнан Бўзсув соҳилида барпо этилиши беҳиз эмас. Зулм ва зўравонликка асосланган бешафқат тузум даврида миллий ўзлигини, миллат қадр-қимматини теран англаган маърифатпарвар ватандошларимизнинг жасадлари шу ердаги тепалик ва жарликларда ном-нишонсиз қолиб кетган. Мустақиллик йилларидагина аждодлар олдидаги инсоний бурчимиз адо этилди. Шу боис, бу манзил қатағон қурбонларининг ҳали-ҳануз дил яраси битмаган, кўз ёшлари тинмаган, айрилиқ дарду ғами билан яшаб келаётган қавму қариндошлари тавоф айлайдиган муқаддас қадамжозга айланди.

Давлатимиз раҳбарининг 2007 йилнинг 31 август куни музейга ташрифлари чоғида музей фаолиятини бугунги кун талаблари нуқтаи назаридан қайта кўриб чиқиш хусусида тўхталган эдилар. Юртбошимизнинг ўтган давр мобайнида қатағон мавзусини илмий ўрганиш борасида амалга оширилган ишлар, янги топилган маълумотларни кенг ёритиш, тарихимизнинг жоизлиги саҳифалари ҳақидаги ҳақиқатни жамоатчиликка, хусусан, ўсиб келаётган ёш авлодга холис ва ҳаққоний етказиш зарурлиги тўғрисидаги фикрлари, айниқса, биз учун дастуриламал бўлди. Шунингдек, «Қатағон қурбонлари хотираси» музейини миллий истиқлол ғояларига асосланган ҳолда тарбиявий масканга айлантириш, музей илмий экспозициясини янгиликдан шакллантириш бўйича тегишли вазирлик ва идоралар зиммасига қатор вазифалар юклатилди. Ушбу ишларни амалга ошириш мақсадида махсус илмий гуруҳ тузилди.

Хусусан, «Қатағон қурбонлари хотираси» музейининг янги экспозициясини ташкил этиш жараёнида республика Маданият ва спорт ишлари, Ички ишлар ҳамда Мудофаа вазирликлари, Ўзбекистон миллий телерадиокомпанияси, Бадий академия сингари ташкилотлар билан ҳамкорликда иш олиб борилди. Илмий гуруҳ томонидан музей экспозициясини бойитишда қуйидаги мақсад ва вазифалар асосий йўналиш сифатида белгилаб олинди.

Аввало, музей учун қуриладиган бинонинг биринчи залида ва уни эски бино билан боғлайдиган галереясида Туркистоннинг чор Россияси томонидан босиб олинишидан то мустақиллик давригача бўлган тарихий жараён акс этиши лозим эди. Иккинчи залда эса мустақиллик даврида мамлакатимизда тарихий ҳақиқат ва адолатни тиклаш, шу жумладан, хурмат ва эҳтиром ила муносабатда бўлмоқликка ундаш – экспозициянинг ғоявий асосини ташкил этади.

ШАҲИДЛАР НИДОСИ

... Кўк гумбаз остида қабримиз бордир, Тошларга айланган сабримиз бордир. Зиёратга келган бедор қалбларда, Мехрга йўрилган қадримиз бордир!

Тинглар бугун бизнинг ғамгин ноламиз, Бўзсув бўйларини кезган боламиз, Хурлик, Истиқлол деб шаҳид кетдик биз, Ҳамон унга мангу содиқ қоламиз!

Кўк гумбаз кўк кийган мунис онадир, Мунгли кўз ёшидан Бўзсув тўладир, Сув узра тўлқинлар – соғинч, воладир, Қирғоқда руҳимиз жим парвонадир.

Ортада қолди ўтмиш, оху фарёдлар. Бизнинг орзуларга етди авлодлар, Биз йиғлаб ўтказган «Ўткан кунлар»ни, Эркин, хур авлодлар хотирлар, ёдлар.

... Кўк гумбаз остида қабримиз бордир... Эркин САТТОНОВ.

ХОТИРА УЙҒОНСА ГЎЗАЛДИР

ЎТГАНЛАР РУҲИНИ ШОД ЭТИБ

Қатағон йиллари... Гарчи тарих сифатида абадиятга муҳрланган бўлса-да, унинг фожиаларини эслаш ҳамон оғрикли, ҳамон изтиробли. Халқнинг бошига қора қуюндек ёпирилиб, не-не азоб-уқубатларга гирифтор қилган ўша йиллар. Мустахлакчиларнинг шафқатсиз сиёсати туфайли ўз юрти озодлиги учун курашган боболаримизнинг олис музликларга сургун қилиниб, сўнгра қатл этилганлиги, турли макр-хийла, найранг ва бўҳтонлар қурбони бўлган аждодларимиз қисмати хусусида сўзлагувчи тарихнинг қонли саҳифаларини ўқир эканмиз, босқинчилар зулми, очарчилик етмагандай, отасиз қолган беғуноҳ норасидалар, тул қолган келинчақлар, навқирон ўғлидан айрилиб қолган оналар фарёди қулоғимизга чалингандай бўлди. Не-не ота-боболаримиз шу юрт, шу мўътабар замин озодлиги, хурлиги учун курашдилар. Улар мустақил тузумнинг қонхур сиёсати қурбонига айланиб, армон билан ҳаётдан кўз юмишди. Аммо сўнги нафасигача она-Ватан мустақиллиги учун яшадилар. XIX асрнинг иккинчи ярмида Чор Россиясининг Ўрта Осиёга

илк юришларидан то юртимиз мустақилликка эришган чоғгача бўлган тарих билан сўзлашар эканмиз, бугунги дориламон кунлар, мусаффо осмон, гулларга бурканган она замин, истиқлолнинг қадрини нечоғли баланд эканлиги, муқаррамлигини яна-яна чуқурроқ англаймиз, хис қиламиз. Бугун она диёри-мизда хурлик ва озодлик, истиқлол байроғи хилпираб турганига 18 йил тўлди. Шундай қутлуғ дамларда ўша ёруғ кунлар орзусида яшаган аждодларимиз руҳи шод бўлиши муқаррар.

Маълумки, истиқлолимизнинг илк йиллариданок Юртбошимиз ташаббуси билан мустахлакчилик даври қурбонлари хотирасини абадийлаштириш учун «Шаҳидлар хотираси» ёдгорлик мажмуи барпо этилди. Ватан, халқ озодлиги йўлида шаҳид кетган, ҳаётларини қурбон қилган ота-боболаримизнинг хотираси олдида покляниб, улардан ибрат олиш, уларга муносиб авлод бўлиш, улар орзу қилган чароғон ва фаровон кунлар қадрига етиш эса бизнинг бурчимиздир. Негаки, юз минглаб қатағон қурбонлари бу табарруқ заминни саждагоҳ каби муқаддас билган,

унинг дахлсизлиги йўлида курашган ва ҳалок бўлган.

Кунни кеча ана шундай ота-боболаримизнинг руҳларини шод этиб, зиёрат қилиш учун «Шаҳидлар хотираси» ёдгорлик мажмуасига бордик. Йулаклар чиннидек тоза, анвойи гуллар барқ уриб очилиб турибди. Фавворалар қуёш нурларида товланиб ажиб гўзаллик яратган.

Не-не қора кунларга, мусибатларга гувоҳ бўлган Бўзсув бугунги ёруғ кунлар шуқуҳидан шодлангандек хотиржам, осуда оқади. Қирраверидидаги мовий гумбаз остида рамзий сағана. Зиёратгоҳга келганлар бу ерда ётганлар руҳига Куръон тиловат қилиб, уларни ёдга олмоқда. Сўнгра «Қатағон қурбонлари хотираси» музейи томон юришаётир. Ёдгорлик мажмуини зиёрат қилиб юрганларни суҳбатга тортаман.

– Биз Сурхондарё вилоятининг Музрабод туманидан келдик, – дейди Зебо Рамазонова. – Шаҳидлар хотираси мажмуаси жуда чиройли жой экан. Ота-боболаримизнинг Ватан озодлиги йўлидаги жонфидолиги ва фожиали қисматлари

қатағон қурбонлари хотирасини абадийлаштириш, миллий ўзлигимиз, қадриятларимиз, маънавиятимиз, тарихий обидаларимиз, динимизни асраб-авайлаш ва келгуси авлодларга безавол етказиш йўлида олиб борилаётган ишларни

кенг ёритиш масаласига алоҳида эътибор қаратилади. Зеро, халқимиз бугунги тинч, осуда ва фаровон ҳаётга эришиш учун не-не оғир синовларга дуч келган. Ҳар қандай вазиятда ҳам эл-юртнинг асл фарзандлари босқинчиларга бўйин эгмаган, зулм ва зўравонликка қарши мардларча курашган. Экспозицияда қатағон қурбони бўлган минглаб ватандошларимизнинг ана шу курашлардаги иштирокини ҳар томонлама чуқур очиб беришга алоҳида аҳамият берилди. Қолаверса, музейга келадиган ҳар бир юртдошимиз қалби ва онгида ватанпарварлик, ўз халқига муҳаббат ва садоқат хиссини уйғотиш, айниқса, ёшларимизнинг бугунги дориламон кунлар қадрига етиш, қатағон қурбонлари хотирасига юксак хурмат ва эҳтиром ила муносабатда бўлмоқликка ундаш – экспозициянинг ғоявий асосини ташкил этади.

«Шаҳидлар хотираси» хайрия жамғармаси ташкил топган вақтдан бери ходимларимиз мустахлакчилик даврида, айниқса, ўтган

асрнинг 30, 50-йилларида бўлиб ўтган сиёсий қатағон қурбонларининг ҳаёти ва фаолиятини ўрганиш, уларга бағишлаб газета ва журналларда мақолалар эълон қилиш, китоб ва рисоалар чоп этиш, адабиёт, санъат асарларини яратиш ишлари билан шуғулланиб келмоқдалар ҳамда кўплаб хотира кечалари, суҳбат ва маърифат соатлари ўтказилмоқда.

Шу билан бирга, архив материаллари асосида Ўзбекистон тарихининг номаълум саҳифаларига оид ҳамда айрим жабрдийдаларга бағишланган ҳужжат ва материаллар нашрга тайёрланиб, илмий тўплам тарзида эълон қилиб борилади.

Бу эзгу ишлар қатағон қурбонлари хотирасига кўрсатилаётган беқиёс эҳтиром намунасидир. Зеро, ўтмишдан сабоқ чиқариб яшаш бизни хато қилмасликка, хур ва осойишта замоннинг қадрига етишга ундайди. Буюк аждодларимизнинг юрт озодлиги йўлидаги фидойиликларни замирида ҳам шу қутлуғ кунларни кўриш истаги муҳассам эди. Бу улуг мақсад йўлида улар тиним билмай олган интидилар, нурга, зиёга талпиндилар. Гарчи бунинг оқибатида улар жабр чеккан, азобланган, таҳқирланган бўлсалар-да, келажакдан умидсизланмадилар...

Бугунги энг улуг, энг азиз байрамимиз – Истиқлолимизнинг 18 йиллиги нишонланаётган қутлуғ кунларда ўтмишга назар ташлаб, машъум қатағон даври ҳақида мулоҳаза юритиб кўрсак, халқимизнинг шафқатсиз тузум даврида минг бир азобда ҳадик ичра кун кечирганини тушуниб етамиз. Зеро, қатағон балоси фақат зиёлиларнигина ўз қомига тортмаган, истибоднинг оловида ҳулу қуруқ барабар ёнганлиги тарихий ҳақиқатдир.

Бахтиёр ҲАСАНОВ,
«Шаҳидлар хотираси» хайрия жамғармаси раиси, тарих фанлари доктори, истеъфодаги полковник.

қалбларимизда ватанпарварлик хиссини янада кучайтиради.

– «Қатағон қурбонлари хотираси» музейи менда жуда катта таассурот қолдирди. Кўзларимга ёш қуюлиб келаяпти. Мустақиллик, хурлик нақадар улкан бахт эканлигини янаям чуқур ҳис қилдим, – дейди Шохиста Бобоёева.

Шаҳримиздаги 272-мактабнинг бир гуруҳ ўқувчилари ҳам зиёратга келишган экан.

– Виз тарих дарсида қатағон йиллари, унинг қурбонлари хусусида кўп ўқиган эдик. Бу ерда эса гўё тарих кўз олдимизда

жонлангандай бўлди. Ўша давр қурол-аслаҳалари, кийим-кечаклари, турли хужжатлар, озодлик учун курашганлар ҳақидаги лавҳалар бизни жуда ҳаяжонга солди, – дейди Дилноза Шокирова.

– Қодирий, Фитрат, Мунавварқори сингари боболаримизнинг хибсада сақланган пайти олинган суратлари, ҳорғин ва ғамгин, аммо юртга бўлган чексиз муҳаббати сезилиб турган чехралари кишини она юртни янада севишга, тинч-осойишта кунларимизни асраб-авайлашга даъват этаёт-

гандек гўё, – дейди Мадина Абдуллаева.

«Шаҳидлар хотираси» ёдгорлик мажмуасини айланар эканман, негадир К. Паустовскийнинг «Ҳаёт ҳақида қисса» асаридан олинган парча хотирамда жонланиб, кўнглимни ўртаб юборди. Унда шундай дейилган: «Кўчадан соқчи отликлар назорати остида кўк тўн кийган минглаб ўзбеклар ўтиб борарди. Урта Осиёдаги қўзғолон бостирилган эди. Ўзбекларни эса Мурманск – шимолий темир йўл қурилишига – муқаррар ўлимга ҳайдаб кетмоқда эдилар. Илк қор парчалари уларнинг бодомнусажа қора дўппиларига қўнмоқда... Маҳкумларнинг бу оқими бир неча кун давом этди...»

Зиёратгоҳдан қайтар эканман, ўша машъум кунлар ортада қолганлигига, шу ёруғ кунларга, юртимиз озод ва ҳур эканлигига беадад шукроналар айтдим. Бу дориламон кунларни асраб-авайлаш ҳар биримиз учун ҳам фарз, ҳам қарз эканлигини яна бир бор дилдан ҳис этдим.

Умида БОЛЛИЕВА,
«Постда» муҳбири.
Тошкент шаҳри.

ХАТЛАР ШАРҲИ

Шу кунларда юртимизда Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 18 йиллиги ва Тошкент шаҳрининг 2200 йиллик юбилейини муносиб кутиб олишга қизғин тайёргарлик кўриляпти. Барча қатори ички ишлар ходимлари ҳам бу жараёнда фаол иштирок этиб, эл-юрт тинчлиги ва осойишталигини таъминлаш йўлида астойдил хизмат қилишмоқда. Бунни тахририятга келаятган мактублар орқали ҳам билиб олиш мумкин.

Ана шундай номалардан бири Тошкент тумани «Чувалачи» қишлоқ фуқаролар йиғини худудида истиқомат қилаётган фалсафа фанлари номзоди **У. Бозоров** йўллаган. У киши ҳозирда 86 ёшни қаршилагани, кўпчилик қатори истиқлол неъматларидан баҳраманд бўлаётганидан мамнун эканлигини баён этган. Республика ИИБ Ёнгин хавфсизлиги олий техник мактаби кафедра бошлиги, тарих фанлари номзоди, подполковник **Д. Бахронов**нинг мактубида Тошкент шаҳрининг 2200 йиллик тўйи ҳақида гап боради. Муаллиф қадимда «Шарқ дарвозаси» деб ном олган шаҳри азимнинг қиёфаси, айниқса, мустақиллик йилларида тубдан ўзгариб, нуфузи дунё миқёсида ошиб бораётгани ҳақида фикр билдирган.

Қўлимиздаги яна бир туркум хатларга кўз югуртираемиз. Улар билан танишиб, ички ишлар идоралари ходимлари томонидан ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, жамоат тартибини сақлаш ва содир этилган жиноятларни фож этиш борасида амалга оширилаётган саъй-ҳаракатлар хусусида билиб оламиз. Бу борада «Ўзбекистон почтаси» очиқ акциядорлик жамияти Қашқадарё вилоят филиали ходими **Шукрулло Жалилов** билдирган мулоҳаза кўпчиликни бефарқ қолдирмайди, деб ўйлаймиз. Унда жумладан шундай дейилади: «Бугунги кунга келиб гиёҳвандлик балоси ХХI асрнинг энг оғриқ нуқталаридан

бирига айланди. У қанчадан-қанча бегуноҳ одамларни ўз домига тортаяпти. Шу боис ҳам бу офатга қарши барча ҳамжихатликда ҳаракат қилсагина кўзланган мақсадга эришиш мумкин».

**МУШТАРИЙ МУЛОҲАЗАСИ
ҲАЁТ НАДОЗАСИ**

Журналист **Муҳайё Назарова** ўз мактубида Навоий вилояти Навбахор тумани ИИБ ходимлари кенг жамоатчилик билан ҳамкорликда «Тозалаш-Антитеррор» тадбирида фаол иштирок этаётганини маълум қилган. Мақолада ёзилишича, профилактика инспектори **Орзи Нурназаров**нинг ҳушёрлиги туфайли иккита хонадонда наша ўсимлиги парваришланаётгани аниқланиб, йўқ қилинган.

Фарғона вилоятидан подполковник **Акромжон Мадумаров**, майор **Дилмурод Жураев**, Бухоро вилоятидан майор **Асадбек Нарзуллаев**, Сурхондарё вилоятидан лейтенант **Азизжон Зокиров** ички ишлар ходимларининг ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш йўлидаги фидойиликлари, жиноят ишлари бўйича Бағдод туман судининг

раиси **А. Шералiev**, шу туманда яшовчи **Ж. Болтабоев**лар эса ҳуқуқбузарлик содир этиб, эндиликда суддан енгиллик беришларини сўраётган кимсаларнинг қилмишлари ҳақида ёзиб юборишган.

«Кўп ҳолларда бепарволик ва лоқайдлик оқибатида фуқароларимиз йиллар давомида қўрган иморатлар, мол-мулклар санокли дақиқалар ичида ёниб, катта зиён етишига олиб келмоқда. Шундай экан барчамиз бир ёқадан бош чиқариб, хонадонларимизни ёнгин офатидан ҳимоя

қилайлик», дейилади Самарқанд вилояти ИИБ ЁХБ катта муҳандиси, катта лейтенант **А. Ирғашев**нинг мактубида. Шунингдек, Бухоро вилояти ИИБ ЁХБ ходимлари, капитанлар **Собир Тўхтаев**, **Сулаймон Аvezов**, Фарғона вилоятидан капитанлар **Равшан Холматов**, **Адолат Абдиева**, Когон шаҳар ИИБ ЁХГ 5-ҲЁХК инспектори, катта лейтенант **Р. Расулов**, Қашқадарё вилоятидан истефодаги подполковник **Б. Астанов**, Самарқанд тумани ИИБ ЁХБ бошлиғи, капитан **Аҳмаджон Саидмуродов**ларнинг мақолалари-

да ҳам соҳа вакилларининг жойларда олиб бораётган машаққатли, аммо шарофли хизматлари ҳақида гап боради.

Биз бошқа мавзуларда ҳам талайгина мақолалар олдик. Улардан бирида яъни, истефодаги полковник **Содиқ Исмоилов**нинг мактубида қарийб ўттиз йиллик умрини элу юрт осойишталигини таъминлашга бағишлаган истефодаги полковник **Омонкелди Туропов** Нишон туманидаги Улугбек номли маҳалла фуқаролар йиғинига раислик қилиб, эл корига яраётгани ҳақида сўз юритилса, Қашқадарё вилояти ИИБ ИХХҚ ва ЮТБ бошлиғи, майор **Ч. Кучаров** ҳуқуқ-тартибот идоралари билан Омбудсманнинг ҳамкорлиги тобора мустаҳкамланиб бораётгани ҳақида ёздади. Тошкент вилояти ИИБ ИХХҚ ва ЮТБ бошлиғи, подполковник **К. Шарипов**, Сурхондарё вилоятидан **А. Хўжақулов**, **Тошбўри Шониёз ўғли**, Қашқадарё вилоятидан **Зулхумор Жураева**, Бухоро вилоятидан майор **Қаҳрамон Ашуров**, Тошкент вилоятидан **Пардабой Эргашев**, Тошкент шаҳридан **Шаҳноза Эрпиева**, «Экосан» халқаро жамғармаси бўлим бошлиғи **Миркарим Мирсовуров** ва бошқалар ҳам ички ишлар идоралари соҳавий хизматлари, уларнинг жамоат ва нодавлат ташкилотлари билан ҳамкорлиги туғрисида фикр юритишган.

Қимматли вақтларини аямай, бизга турли мазмунда хат-хабарлар йўллаган сиз, азиз муштарийларга миннатдорлик билдириб, келгусида пишиқ-пукта материаллар кутиб қоламиз. Шунинг унутмангки, фикр-мулоҳазаларингиз келгуси фаолиятимизда албатта, инобатга олинади.

Фурқат ХОЛИҚУЛОВ,
«Поста» муҳбири.

МУЛОҲАЗА УЧУН МАВЗУ

ТИЛИМИЗНИ АСРАЙЛИК

– Салют, қале, Ирош?
– Вой, маңда всё чикички.

Бу икки дугонанинг суҳбатидан бир шингил, холос. Агар суҳбатларни тингласангиз, «кошмар», «иту», «қичу» каби сўзларни (агар сўз дейишга арзиса) истаганингизча эшитингиз ва лугат «бойлингизни» кўпайтиришингиз мумкин. Бундай олақуроқ сўзлар бугун шаҳарнинг исталган бурчида: олий таълим муассасаларида, мактабда, автобусда (умуман ёшлар гавжум жойларда) тез-тез қулогингизга чалинади. «Омавий маданиятли» бўлишга интиляётган ўзбек ёшлари нима мақсадда бундай сўзлар кашф қилишяпти?

Гўзал ҚУРБОНОВА,
талаба:

– Биласизми, бу жуда удобный. Сўзнинг ўзбекчасини топа олмасангиз, ана рус, инглиз тилларига мурожаат қилинг. Бундан ташқари, бу замонавийликнинг бир кўринишларидан.

– Иккинчи, учинчи кўринишлари қайсылари экан унда? – сўрайман қизиқиб. (Ҳарқалай мен ҳам шу ёшдаман...)

– Ҳўш, биринчиси, ин-

тернационал сўзлашиш, иккинчиси, модний кийиниш ва имкон қадар ўзини эркин тутиш.

– Нега ўзбекча, русча сўзларни аралаштириб гапираяпсиз? – деб сўрадим ўзини таништиришни истамаган бир йигитдан.

– Киши қанча кўп тилни билса, унинг нутқи шунчалик чиройли бўлади. Чунки турфа сўзлар аралашган гаплар барибир бошқача, сизни секретный қилиб кўрсатади. Бу эса авторитет дегани.

Ана шунақа экан, замонавийлиги эркинлик. Бир донишманд «Барча эркинликни бошқариб туриш шарт» деб айтган экан. Ота-онамиз бизни дунёни кўрсин, илмли бўлсин, деб тил марказларида ўқишимиз учун шароитлар яратиб беришади, аммо биз-чи? Улар биздан кутганларини амалга ошира олаямизми?

Бир курсдошим бўларди, инглиз тилида бемалол сўзлашарди. Бошида унга ҳавас қилардим, аммо шу бола икки йил Англияда таҳсил олиб қайтди ва... Илгарилари доимо меъёрида кийинадиган, соф ўзбек тилида гаплашадиган йигитдан энди

асар ҳам қолмаган эди. Дарсларга шортик ва кроссовкада келарди, семинар дарсларда русча, инглизча сўзларни аралаштириб ишлатаверарди. Унга қараб кимнингдир энсаси қотса, кимлардир (айниқса, қизлар) атрофида парвона эди. Дунё кўриб, илмли бўлиб келгани яхши, бироқ миллий менталитет ва она тилини беҳурмат қилишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ.

Бу гаплар такрор айтилаётгани учун балки, сизга эриш туюлаётгандир. Балки, бошқа саҳифани очишга шошаётгандирсиз, аммо бир ўйлаб кўринг-чи: биз шундай безътиборлик қилаверсак, фарзандини эпласин деб айбни ота-онага ағдарсак, эртага сизу бизнинг фарзандимиз ҳам уларга тақлид қилмаслигига ишончимиз комилми?

Боши билан замонавийлик денгизига шунгилетган, атрофидагилардан қолишмасликка тиришяётган бугунги ёшлар эрта кексайганда қай ҳолатда ҳурматга – «авторитет»га эришаркин?!

Азиз муштарий, сиз нима дейсиз?

Гули Нигор АБАЗОВА.

«Поста» газетасининг шу йил 22 август сонида чоп этилган Рўзигул Йўлдошеванинг «Оқ оғунинг қора қилмиши» мақоласини ўқиб қаттиқ таъсирландим. Чунки унда ўз ҳаётим аксини кўргандай бўлдим. Ҳарбий хизматни ўтаб қайтганимдан кейин жамоа хўжалигида ҳайдовчи бўлиб ишлаб бошладим. Отам қўлидан ишини олиб, қанот бўлаётганимдан беҳад хурсанд эдилар. Айниқса, бирин-кетин набиралари дунёга келганида хурсандчиликларининг чеки бўлмасди. Мен ҳам ишдан бўш пайтимда одамларнинг тўймаъракаларида беминнат хизмат қилардим. Отам буларни эшитиб, «Баракалла, кўп яша ўғлим» дейишни қанда қилмасди. Бир куни ҳамкасбларимдан биттаси шошиб келиб:

– Мана шу одамнинг ҳожатини чиқариш керак. Озроқ юк бор шаҳарга элиб бер, менинг машинам бузилиб қолди, – деб Исмоил исмли кишини менга таништирди. Беш-олти қоп пиёзни айрилган манзилга олиб бориб қўйдим. Исмоил ака қўлимга бир тахлам пул тутқади.

– Арзимаган ишга шунча пул ололмайман, – дедим ҳаяжонланиб.

– Бундан кейин сен билан бирга ишлайман. Менга жуда ёқиб қолдинг, – дея елкамга қоқиб қўйди у.

Кейинги сафар қопларда кўкнор борлигини пайқадим, аммо мўмай даромадни қўлдан чиқаргим келмай тилимни тишладим. Шу куни

шаҳарда Исмоил ака билан антиқа жойларда бўлдик. Назаримда дунё лаззатини татиғандай бўлдим. Айниқса, тўкин дастурхон атрофида жононлар билан кўнгилхушлик қилиш мени тамоман асир этди. Мен энди жамоа хўжалигининг ишларига ҳам деярли чиқмайдиган бўлдим. Чунки, бош муҳандис билан келишишнинг ҳам йўлини топганим. Тўй-маъракаларга хизматга айтиб келганларга нисбатан ҳам менсимай қарайдиган, очиги кўпол муомала қиладиган бўлдим. Қишлоқни эмас,

Акс садо
ГИРДОБ

кўпроқ шаҳарни кўрсардим. Бу билан туғилиб ўсган азиз масканим ва қадрдонларимдан аста узоклашаётганимни пайқаман эканман. Насихат қиладиган, йўл-йўриқ кўрсатадиган отамни жеркишим ва силтаб ташлашларим шўрликни жуда эрта қаритди. Бир пайтлар ишқида куйиб-ёнган суюкли хотиним ва бир-биридан ширин фарзандларим ҳам кўзимга хунук кўриниб кетди. Хотиним куйиниб гапирши билан кўп пул топаётганимни пеш қилиб оғзига урардим.

Навбатдаги сафар олдидан Исмоил ака энг ишончли жой деб «юк»нинг ярмини уйимга ташлади. Уни билдирмай оғилхонага яшириб қўйдим. Мен ҳар сафар интиқлик билан кутадиган машина таъминоти билан қўлдан олишга ундаш табии, албатта.

Ички ишлар ходимлари бизни анчадан бери кузатиб юришган экан, жиноят устида қўлга олишди. Энг ачинарлиси милиция ходимлари оғилхонага кириб ашёвий далил бўлмиш гиёҳвандлик моддаларини олиб чиқиб олишди. Қайратдан кўзлари катта очилган отам кўксини чаңгаллаганча инқиллаб ўтириб қолди. Бир умр ҳалол ҳаёт кечириб яшаган шўрлик отам бу кўргуликни кўтара олмай, жони узилди. Мен қилмишимга яраша узоқ муддатга қамалиб чиқдим.

Ич-этимни ҳануз бир армон аёвсиз кемиради. Бир пайтлар салгина пул топиб улардан ўзимни устун қўйган, мен паст назар билан қараган қишлоқ одамлари отамни елкаларида кўтариб сўнги манзилга олиб бориб қўйишган. Мен аҳмоқ эса отам қабрига лоқал бир сиқим тупроқ ҳам ташлай олмадим. Бугун фарзандларим вояга етиб қолишган. Уларга хатоларимни тез-тез эслатиб, мендай адашмасликларини таъкидлаб тураман. Чунки гиёҳвандлик шундай иллатки, кутилмаганда ўз гирдобига тортиб кетади. Газетада бундай мавзунинг ҳаётий мисоллар билан ёритилаётгани учун раҳмат. Бундай материаллар мен каби қалб кўзи сўқир инсонларни оғохлик ва ҳушёрликка, оқ билан қорани ажратиш олишга ундаш табии, албатта.

Омонбой ҲАСАНОВ,
Тўртқўл тумани
«Ўзбекистон» овули
фуқаролар йиғини.

АМАЛИЙ СПОРТ

«ТИЛСИЗ ЁВ»НИ
ТИЗГИНЛАБ

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 18 йиллиги муносабати билан Хоразм вилояти «Динамо» жисмоний тарбия ва спорт жамияти мажмуида вилоят ИИБ ЁХБнинг касбийлаштирилган ёнғин хавфсизлиги қисмлари ўртасида ёнғинни ўчириш амалий спорти бўйича вилоят биринчилиги бўлиб ўтди.

Мусобақа қатнашчилари 100 метрга тусиқлар оша югуриш, жанговар ёйилиш эстафетаси, қутқарув арқонини боғлаш ҳамда арқон тортиш турлари бўйича ўзаро куч синашди.

Кескин ва муросасиз ўтган баҳслар якунига кўра, умумжамоа ҳисобида Урганч шаҳар жамоаси ўт ўчирувчилари шохсупанинг энг юқори поғонасини эгаллашди. Шовот тумани 4-КЕХҚ ҳамда Хонқа тумани 7-КЕХҚ иккинчи ва учинчи ўринларни банд этишди.

Ғолиблар вилоят ИИБ ЁХБнинг қимматбаҳо совғалари ҳамда фахрий ёрлиқлари билан тақдирланишди.

Мусобақага тақлиф қилинган Урганч шаҳридаги 6-сонли «Дўмбоқча» болалар боғчаси тарбияланувчилари «Олов – тилсиз ёв» мавзусида сахна кўринишлари намойиш этишди. Кичкинтойларнинг бу чиқиши ҳам томошабинларда катта таассу-

рот қолдирди. Шунингдек, тадбирда вилоят ИИБга қарашли «Коинот» тарбияси оғир ўсмирлар оромгоҳи дам олувчилари ҳам томошабин сифатида иштирок этишиб, ёш ўт ўчирувчиларнинг чиқишларини қўлаб-қувватлаб туришди.

Кузларида хавас ўти порлаб турган бу болакайлarning кўпчилиги келгусида ёнғин ўчирувчилари касбини танлашса не ажаб...

Худойберган ЖАББОРОВ,
«Постда» мухбири.

Суратда: беллашувлардан лавҳа.

Муаллиф олган сурат.

Хоразм вилояти.

УМИДЛИ ЁШЛАРИМИЗ

ҚЎЛ ЖАНГИ
УСТАСИ

Ахметбек ёшлигидан спорт соҳасида машҳурликка эришган шахсларнинг ҳаёт йўли билан қизиқди. Уларнинг Ватан ва эл олдидаги туйган масъулият ҳиссини, шунга ҳамоҳанг бўлган фидойиликларни ҳақидаги кўплаб ҳикояларни ёддан билади. У Бердақ номидаги Нукус Давлат университетининг жисмоний тарбия факультетига ўқишга киргач, спортга оид тилсимларнинг мазмун-моҳиятини янада теранроқ англай бошлади. Спортнинг қўл жанги тури бўйича шуғулланаётган Ахметбекнинг тинимсиз машқлари ниҳоят ўз самарасини берди. У олий ўқув юртлири ўртасида ўтказилган мусобақаларда ғолибликка эришди. Унинг илк хизмат фаолиятини 2007 йили Нукус шаҳар ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлимида бошлаши спортдаги залворли қадамларини ташлашига замин яратди.

Қорақалпоғистон Республикаси «Динамо» ЖТСЖ мураббийи Турдимурат Утегенов сафдор Ахметбек Мадреймовнинг иқтидорини

юқори баҳолаб, зарур йўл-йўриқлар кўрсатиб борди. Ўз устида астойдил ишлаган, ёш спортчи меҳнатининг ижобий самараси 2007 йили Самарқанд шаҳрида қўл жанги бўйича ўтказилган жаҳон чемпионатида 3-ўрин-

ни қўлга киритганида яққол намоён бўлди. Ўз жисмоний имкониятларини чамалаб кўрган сафдор Ахметбек Мадреймов шу йили қўл жанги бўйича ўтказилган Қорақалпоғистон Республикаси биринчилигида барча

рақибларини енгиб, биринчи ўринни қўлга киритди.

– Спортдаги устозларим қатори хизматдаги устозим, Нукус шаҳар ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлимининг бўлима командири, катта сержант Даулет Жақсимуратовдан ҳам беҳад миннатдорман. Машаққатли, аммо шарафли касбнинг сир-асрорларини пухта ўрганишда унинг бой хизмат тажрибалари жуда қўл келмоқда, – дейди Нукус шаҳар ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлими ходими, сафдор Ахметбек Мадреймов.

«Устюрт халқаро нефтгаз» бошқармасида қўриқлов хизматини амалга ошираётган сафдор Ахметбек Мадреймовнинг жамоада ҳам ҳурмати баланд.

Умидли спортчимизнинг истиқболдаги режалари залворли. Унинг бу йўлдаги ҳаракат ва изланишига муваффақият тилаймиз.

Д. ХУДОЙШУКУРОВ,
«Постда» мухбири.
Суратда: сафдор
Ахметбек Мадреймов
хизмат пайтида.

Қорақалпоғистон
Республикаси.

ЖАҲОН СПОРТИ ЮЛДУЗЛАРИ

ТЕННИС МАЛИКАСИ

Мария Шарапова 1987 йил 19 апрелда Сибирнинг кичик шаҳарчаси Няганда туғилган. Тўрт ёшида унинг оиласи Сочи шаҳрига кўчиб келишган. Жажжи қизалоқ беш ёшидан теннисга меҳр қўйди ва биринчи устози Юрий Юдкин билан машғулотлар ўткази бошлади. Олти ёшида Маша Москвада ташкил этилган мастер-класс мусобақасида Мартина Навратиловага қарши ўйнаб ғалаба қозонди. Шундан сўнг отаси уни Флоридадаги теннис академиясига ўқишга юборди. Аста-секин булажак ракетка устаси ўз устида тинимсиз ишлай бошлади ва нуфузли мусобақаларда

совринли ўринларни қўлга киритди.

ЭРИШГАН
ЮТУҚЛАРИ

Мария катта кортдаги илк ғалабасини 2001 йилда ўтказилган халқаро турнирда нишонлади. Ушанда у Аёллар теннис ассоциациясининг энг кучли 300 таликка кирувчи ракетка усталаридан бирини мағлубиятга учратди. 2002 йили мавсумда учта ITF туркумига кирувчи йирик турнир: Гумна (Япония), Ванкувер (Канада), Пичтри-Сити (АҚШ) шаҳарларида бўлиб ўтган беллашувларда ғолиб бўлди. 2003 йилда Шарапова аста-секин нуфузли халқаро му-

собақаларда ўз маҳоратини кўрсата бошлади. Уимблдон турнирида муваффақиятли иштирок этди. 16 ёшли Мария Шарапова шу йили Аёллар теннис ассоциацияси (WTA) томонидан «Йил янгилиги» деб эълон қилинди. Сўнг 2004 йилда Уимблдон мусобақаси ғолибаси бўлди. Мусобақанинг финал беллашувида Мария америкалик Серена Уильямсига доғда қолдирди. Бу билан у дунёнинг 8-чи ракетка устаси, деган эътирофга лойиқ бўлди. Шунингдек, Лос-Анжелес шаҳрида ўтказилган турнирда Мария дунёнинг собиқ биринчи ракетка устаси устидан зафар кучли ва Жаҳон чемпиони деган

шарафга сазовор бўлди. Уша йили Халқаро теннис журналистлар ассоциацияси томонидан у 2004 йилнинг энг яхши уйинчиси деб топилди. 2005 йилда Майами шаҳрида ташкил этилган ATP ва WTA йўналишидаги уйинчиларни тақдирлаш маросимида Мария Шарапова биратўла учта: «WTA Tour йўналиши бўйича 2004 йилнинг энг яхши теннисчиси», «Ўсиб бораётган уйинчи», «Томошабинлар меҳрини қозонган уйинчи» номинациялари бўйича ғолиб деб тан олинди. Мария «Forbes» журналидаги «Дунёнинг 100 нафар энг нуфузли машҳур кишилари» рўйхатига киритилди. 2006-2007

РЕАЛ-АЙКИДО

СОҲИБҚИРОН ХОТИРАСИГА
БАҒИШЛАНДИ

Қашқадарё вилояти «Динамо» уйингоҳида Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, Шарқ яққакурашлари ва жанг санъати маркази ҳамда Ўзбекистон Реал-айкидо федерацияси ҳамкорлигида спортнинг реал-айкидо тури бўйича соҳибқирон Амир Темур хотирасига бағишланган республика чемпионати ўтказилди.

Мусобақада барча вилоятлардан келган вакиллар ўз маҳоратларини намойиш этишди. Қизиқarli ўтган беллашувлар натижасига кўра, Андижон вилояти терма жамоаси тенгсиз, деб топилди. Тошкент ҳамда Самарқанд вилоятлари жамоалари иккинчи ва учинчи ўринларни эгаллашди. «Чамбара» (қиличбозлик) усули бўйича эса Қашқадарё вилояти терма жамоаси ғолибликни қўлга киритди.

Чемпионат сўнггида ғолиб жамоаларга махсус дипломлар ва қимматбаҳо эсдалик совғаларини вилоят реал-айкидо федерацияси президенти, вилоят ИИБ ЁХБ бошлиғи, полковник Дилшод Пулатов топширди. Шунингдек, шахсий биринчиликни эгаллаган спортчиларга ҳам Федерациянинг совғаси тақдим этилди.

Соҳибжамол АМИНОВА.

Қашқадарё вилояти.

ДУНЁ СПОРТИ ЯНГИЛИКЛАРИ

МЕЗБОНЛИККА ТАЙЁР

Халқаро Олимпия кўмитасининг мувофиқлаштирувчи комиссияси аъзолари Ванкувер (Канада) шаҳрига тўққизинчи маротаба ташриф буюришди. Бундан мақсад шаҳар 2010 йилги Олимпиада уйинларини ўтказишга тайёр ёки йўқлигини кўздан кечириш эди. Комиссия раҳбари Рене Фазелнинг таъкидлашича, Ванкувер Олимпиада уйинларига мезбонлик қилишга ҳар томонлама тайёр экан.

РАҚИБЛАРНИ
ДОҒДА ҚОЛДИРИБ

Россиялик гроссмейстер Владимир Крамник тезкор шахмат бўйича Швейцария шаҳрида ўтказилган чемпионатда барча рақибларини мағлубиятга учратиб, ғолиб бўлди. Мазкур мусобақа Цюрих шаҳар шахмат клубининг 200 йиллигига бағишланиб ўтказилди. Беллашувларда Крамник дастлаб ҳамюртлари Александр Халифман ва Анатолий Карповни, шунингдек, болгариялик шахмат устаси Веселин Топаловларни ортда қолдирди.

МУСОБАҚА ОЛДИДАН МУСОБАҚА

100 ва 200 метрга югуриш бўйича рекордчи Усэйн Болт «Олтин лига» беллашувларида иштирок этиш учун Цюрих шаҳрига етиб келди. Ямайкалик чопқир мусобақалар бошланишидан олдин ҳамкасблари Асафа Пауэлл, Майкл Фрайтер, Дэвис Паттон ва Майк Рожерлар билан куч синашмоқчи.

йиллар мавсумида Австралия Очиқ Чемпионати, Pacific Life Open мусобақаларида муваффақиятли иштирок этди. 2008 йили дунёнинг биринчи ракетка устаси, деб тан олинди. Фаолияти давомида уч марта «Катта дубулға» туркумига кирувчи халқаро турнир ғолиби бўлди. Бироқ 2008 йилнинг охирида елкасидан олган жароҳати туфайли бир муддатга катта кортни тарк этди.

Ф. АЗИЗОВ тайёрлади.

Эгаси бор юртининг — эртаси бордир

ЭГАСИ БОР ЮРТ

Очсанг давронларнинг китобларини
Қанча қарвонларнинг эртаги бордир.
Тингла доноларнинг хитобларини:
Эгаси бор юртининг — эртаси бордир.

Дунёнинг манзилу маконларида
Бир рўзгор бут бўлса, тўрттаси хордир.
Боққал бул диёрнинг қўрғонларига:
Эгаси бор юртининг — эртаси бордир.

Бунда ой, қуёшдан чехралар олган
Уғил ҳам қизларнинг эркаси бордир.
Ҳар айтган сўздан Ватан тугилган
Эгаси бор юртининг — эртаси бордир.

Миллион ўзбекларнинг умидлари жам,
Миллион бу овозлар — номус ҳам ордир.
Чопдим шеърларимни қўлтиқлаб мен ҳам,
Эгаси бор юртининг — эртаси бордир.

Қалдирғочларга бер айвонларингни,
Кушнинг ҳам бек ила бекаси бордир.
Сингилжон, экавер райҳонларингни,
Эгаси бор юртининг — эртаси бордир.

Умр гоҳи ширин, гоҳи талх бўлмай,
Улуғ ниятларга Оллоҳ ҳам ёрдай.
Эгаси бор юртининг эли халқ бўлмай,
Эгаси бор юртининг — эртаси бордир.

Сирожиiddин САЙИД,
Ўзбекистон халқ шоири.

ТҮЙЛАРИНГДАН
АЙЛАНАЙ!

Эли жам бўлган юртлар хур бўлар, овоз бўлар,
Отаси бор оила жаннатдек обод бўлар,
Балоғатда боласи — ота-она шод бўлар,
Балоғат ёшга етган бўйларингдан айланай,
Ўн саккиз ёшга тўлган, тўйларингдан айланай!

«Шашмақом»ниг шашгимни шамоллардан ўздирар,
«Тузуқлар»ниг ҳар дилда ўз тузугин туздирар,
Камолотинг кўксимни тоғлардан ҳам ўстирар,
«Қурбон ўлам», «Бозиргон» — куйларингдан айланай,
Ўн саккиз ёшга тўлган, тўйларингдан айланай!

Қуёш кулмай, дарвозанг очилади меҳмонга,
Сендаги бағрикенглик тенгдир чексиз уммонга,
Энди ўзинг юз тутдинг кенг жумлаи жаҳонга,
Туну кун меҳмон тўла уйларингдан айланай,
Ўн саккиз ёшга тўлган, тўйларингдан айланай!

Боласига борини бахшида қилган Ватан,
Тоғларин чўққисига байроғин илган Ватан,
Тарихини туғродек муқаддас билган Ватан,
Келажакни ўйлаган ўйларингдан айланай,
Ўн саккиз ёшга тўлган, тўйларингдан айланай!

Темир ҚУРБОН,
подполковник.

ОРОМИНГНИ ОГОҲЛАРИНГ ҚҮРИҚЛАЙДИ

(«Огоҳ бўл, дунё!» достонидан...)

Сен ортимдан таъна тошин отма, ганим,
Номард азал мардларга тик йўлиқмайди.
Оллоҳ шоҳид, билгил, халқим, жон Ватаним,
Оромингни огоҳларинг қуриқлайди.

Одам яшар, сўз яшайди армон деган,
Шу ўғлингдек булур асл султон деган,
Жон керакми, жоним сенга қурбон деган,
Оромингни огоҳларинг қуриқлайди.

Ўзбекистон қўзимизда ёнган шамдир,
Фидоларинг кипригингдан тушмас намдир,
У отамдир, у онамдир, у боламдир,
Оромингни огоҳларинг қуриқлайди.

Нони қаттиқ, майли, оши ёвғон бўлган,
Мардлар доим юрти учун қалқон бўлган,
Ким айтибди, сотқин каслар инсон бўлган,
Оромингни огоҳларинг қуриқлайди.

Жоним Ватан — жонимизнинг чашмасисан,
Сен отамнинг оппоқ сочи, кўз, қошисан,
Миллатимнинг энг кексаси, энг ёшисан,
Оромингни огоҳларинг қуриқлайди.

Биз бир эмас, бизлар юз минг, биз миллионмиз,
Биз ўзбекмиз, биз Темурий Туркистонмиз,
Бизлар ҳам хур туғилғонмиз, биз инсонмиз,
Оромингни огоҳларинг қуриқлайди.

Маҳмуд ТОИР,
Ўзбекистон халқ шоири.

МУСТАҚИЛ ДИЁРИМ

Мадҳиянг элларга овоза бўлди,
Замининг гавҳару дурларга тўлди.
Келажакнинг ойдин нуруларга тўлди,
Сен ўзинг яғонам, гурурим-шоним
Мустақил диёрим, Ўзбекистоним!

Бу ёруғ кунларга айтиб шукрона,
Қўшиқлар куйлайлик дўстлар, халқона,
Бир умр бошингда бўлай парвона,
Улуғ сажлағоҳим, номус-иймоним,
Мустақил диёрим Ўзбекистоним!

Мақсадлар азалдан эрур муштарак,
Бу бирлик, бирдамлик ва дўстлик демак.
Халқим ўйлагани — энг эзгу тилак,
Сенга фидо бўлсин, бу азиз жоним,
Мустақил диёрим, Ўзбекистоним!

Мирхон МИРАҲМЕДОВ,
истеъфодаги подполковник.

ЎЗБЕКИСТОН БОШҚАЧА

(Фахрия)

Қанча иқлим, қанча юрт бор дунёда,
Ҳаммаси ҳам бир-биридан зиёда.
Бири отлиқ эса, бири пиёда,
Лекин Ўзбекистон бошқачадир,
Бу гулистон бошқача.

Жумла элнинг бордир сойи, дарёси,
Бордир дашти, бордир тоғу дараси.
Ранглари кўп, бордир оқу қораси,
Лекин Ўзбекистон бошқачадир,
Бу гулистон бошқача.

Гарчи ҳар улканинг ой, қуёши бор,
Гарчи чарақлайди тиниқ, шуълавор,
Аммо у ҳаммани илитмас бекор,
Ахир, Ўзбекистон бошқачадир,
Бу гулистон бошқача.

Хорижда «ҳамшаҳрим» учратсам бир кун,
Деди: «Кўр эканман, чун ҳолим забун,
Эссиз, юртим!» — дея йиғлади хун-хун,
Ахир, Ўзбекистон бошқачадир,
Бу гулистон бошқача.

Оллоҳнинг назари тушган Ватан бу,
Қуёш ниймон нуриин эмган гулшан бу,
Мевасидан шакар томган чаман бу,
Ахир, Ўзбекистон бошқачадир,
Бу гулистон бошқача.

Дунёнинг шаҳри кўп, лек Хивоси йўқ,
Бобо Самарқанду Бухороси йўқ,
Имом Бухорийдек авлиёси йўқ,
Дунё — Ўзбекистон бошқачадир,
Бу гулистон бошқача.

Нур сочади бунда бирлик маёғи,
Қанча эл бор, қанча элат-ўртоғи,
Ҳилпирайди бошда Ҳурлик байроғи,
Она — Ўзбекистон бошқачадир,
Бу гулистон бошқача.

Омон бўлсин унинг шому кундузи,
Чорлайверсин дўстларни куй-навоси,
Омон бўлсин Юртбоши — раҳнамоси,
Бу гулистон бошқачадир,
Ўзбекистон бошқача!

Тошпўлат АҲМАД,
Ўзбекистонда хизмат
кўрсатган маданият ходими.

АЗИЗ, ВАТАНИМ!

Ўзга юртларда ҳам лолалар ўсар,
Тоғларда охую, дулдуллари бор.
Тупроғида ипак толалар ўсар,
Гўзал боғларида булбуллари бор.
Бироқ, бу юртларда яйрамас танним,
Мен учун азиздир она Ватаним!

Ўзга халқларнинг ҳам қўшиқлари бор,
Тилақлар гуллаган қўшиқларида.
Олтину кумушдан бешиқлари бор,
Гудаклар ухлайди бешиқларида.
Улардан қадрли онам қўшиғи,
Дунёга арзирли болам бешиғи.

Сарвиқомат сулувлар кўп дунёда,
Кулса кулгичидан тўкилар ҳаё.
Алп келбатли йиғитлар кўп дунёда,
Ҳайқирса шаштидан тошади дарё,
Баридан азиздир ўзбек боласи,
Барчинойдек гўзал, сулувлар лоласи.

Ўзга юртларда ҳам чинорлар ўсар,
Қўхна ва навқирон шаҳарлари бор.
Гулларни эркалаб шамоллар эсар,
Сўлим оқшом, салқин саҳарлари бор.
Бироқ у юртларда яйрамас танним,
Азиз киндик қоним томган Ватаним!

Бекмурод УСМОНОВ,
катта сержант.